

જવહેરે-મેહફીલ

છપાવી પ્રસિદ્ધ કરનાર:—
બુકસેલર મણીલાલ ભાઈશંકર વ્યાસ
બેગમપુરા, આમલીરોરી—સુરત.

દશ આના

ઝવહરે મહેફીલ

યાની

પરસ્તાને ગૌહર

ઉસમે નામી શાયરોંકે કલામોંકા અમુલ ખજાના (આયેને) ઉમદા ગઝલ, કવ્વાલીકા બડા મજમુઆ એકઠા કીયા ગયા હય.

બહોતસા ફેરફારાત સાથ—

છપવાકે ઈજહાર કરનેવાલા

બુકસેલર મણીલાલ ભાઈશંકર વ્યાસ

ઠે૦ બેગમપુરા આમલીશેરી—સુરત.

સુરત બરાનપુરી ભાગળ ભાજીવાળી પોળમા આવેલા "શ્રી અનાવિલ બંધુ" પ્રી પ્રેસમા ગોવિંદજી ડાહ્યાભાઈ નાયકે છાપ્યું.

ચોથીવાર — માર્ચ ૧૯૨૬

કીંમત સીર્ફ દશ આને

“ જોગીકા બરન. ”

—:ચાર—બયત:—

ગઝલે—રહમતજાન, અજમેર—

જોગીકા બરન હમને લીયા યારકી ખાતીર,
મસજીદમેં બને મુલ્લાં તો મંદરમેં પુંજારી,
દરગાહોં મેં સજ્જાદહ નશીબન કે ગુજારી;
કયા કયા ન કીયા મયને તેરે દીદારકી ખાતીર.—જોગીકા.
પંડીત બી જફરદા બી શેયાને બી બુલાએ,
સયારે સનાસા કો બી દીન અપને દીખાએ;
હર અમીલો કામીલ સે વઝીફ બી પડાએ,
કયા કયા ન જતન કર ચુકા દીદારકી ખાતીર.—જોગીકા.
મજનું કી તરહ ફિરતા હું આવાર હસા બન બન,
દાશ આતશે હીજરાં મેં જલા જતા હે તન મન;
ઉસ બુત કી મોહબ્બતમે બના શીકલે બરહમન,
મોજુદ રંગે હય મેરી જુન્નારકી ખાતીર.—જોગીકા.
ના કુચ્છ મેં પાયા ન ઉસે બાગે અર્જ મેં,
કુચ્ચાએમેં બી ઢુંઢા ઉસે કાશીકે મકાં મેં;
મસજીદ મં મીલા ઔર ન મીલા કુચ્એ બુતામેં,
દર દર મંય ફિરા અપને ખરીદદારકી ખાતીર.—જોગીકા.
મુદ્દત સે દીલો જાંસે હું મંય શયદા તુમ્હારા,
લીલ્લાહ બુઝા આતશે હીજરાં કા શરારા;
બેચૈન હુવા જતા હું દીદારકી ખાતીર.—જોગીકા.

ઝવહરે મહેફીલ

યાની

પરસ્તાને ગૌહર

નઈ, ગઝલ—"મેરે મૌલા બુલાલો મદીને મુઝે."

મેરે મૌલા બુલાલો મદીને મુઝે, ગમે હીજ્ર તો દેગા ન જીને મુઝે.

કાફલે વાલે સબ ગએ, મંય હાથ મલતા રહે ગયા,
જાન તડપતી રહે ગઈ—ઔર દીલ મચલતા રહે ગયા;
લીયા સાથ ન અપને કીસીને મુઝે, **મેરે મૌલા બુલાલો મદીને મુઝે.**—૧

દેખીએ કીસ્મત મે લીખી હૈ **જ્યારત** યા નહીં,
દેખીએ રોઝે પે હજરત. બુલાતે હેં યા નહિં;
યોંહી સોચ હૈં બારા મહીને મુઝે, **મેરે મૌલા બુલાલો મદીને મુઝે.**—૨

અય અજલ મત જાન લે, ઠ્હેર, જાન બહોત મુસ્કીલમેં હૈ,
જાન દું રોઝે પે ઠ્હેર, અરમાન મેરે દીલમે હૈ;
કોઈ દીન અભી ઔર દે જીને મુઝે, **મેરે મૌલા બુલાલો મદીને મુઝે.**—૩

હીંદસે યા સાકીએ **કૌસર** બુલા લીજે મુઝે,
એક પ્યાલા આબે **જમજમ** કા પીલા દીજે મુઝે;
પડે હીજ્રમેં પીને ન આંસુ મુઝે, **મેરે મૌલા બુલાલો મદીને મુઝે.**—૪

યા **મોહંમદ** **મુસ્તફા** તકસીન તો કીજે મેરી,
આતીશે ફુરકત મે જલતા હું, ખબર લીજે મેરી:
લગ ગએ મૌતકે આને પસીને મુઝે, **મેરે મૌલા બુલાલો મદીને મુઝે**.—૫
ફીકરે દુન્યા સેંકડો હંય, એક **હશરતે** દીદાર હૈ,
મય **મુસાફીર** હું અકેલા તેરી મદદ દરકાર હૈ:
કોઈ રાહમેં લુંટે ન છીને મુઝે, **મેરે મૌલા બુલાલો મદીને મુઝે**.—૬
માર ડાલા ઈસ વતન ને, ઔર હિંદુસ્તાન ને,
મુફલસી ને બેકસીને શૌકને અરમાન ને:
દીએ રંજપે રંજ સબીને મુઝે, **મેરે મૌલા બુલા બુલાલોમદીનેમુઝે**.—૭
આસમા થામે જમીન પકડે વતન રોકા કરે,
મંય ન ઠયરૂંગા ઠયરૂંગા કોઈ ચીખા કરે:
કીયા યાદ હૈ મેરે **નબીને** મુઝે, **મેરે મૌલા બુલાલો મદીને મુઝે**.—૮
અરકે હસરત રાત દીન આંખોસે મંય બરસાઉંગા:
નુર **ઈન્શા અલ્લાહ** આંખોસે મંય મદીને જાઉંગા;
ચેહી જાવેંગે લેકે સફીને મુઝે, **મેરે મૌલા બુલાલો મદીને મુઝે**.—૯

ગઝલે-નાઅત. તર્જે-કવ્વાલી—

તવહીદકા ડંકા આલમમેં બજવા દીયા કમીવાલેને.
કુલ **લાએલાહા ઈલ્લલ્લાહ,** ફરમાદીયા કમલીવાલેને.
જબ ચહરએ અનવર કમલીસે, ચમકાદીયા કમલીવાલેને.
ઘંઘોર ઘટામે **સુરજકો,** શરમાદીયા કમલીવાલેને.
દિલ એસે રંગીલેકે સદકે જાં, ઓર એસે હટીલેકે કુરબાં,
હટ કરકે **ખુદાસે** ઉમ્મતકો, બખ્શા દીયા કમલીવાલેને.
બનબનકે ગયે મેહરાજકી શબ વલ્લેલકી છબી ઉસપે ગઝબ,
જન્નતકી **હુરો** ગીલમાં કો. તલપા દીયા કમલીવાલેને.

ઝુલફોંકી મહકને મસ્ત કીયા, ચિતવનકી ઝલકને દીલ છીના,
હર તરહકી બાંકી અદાઓંસે, લુટવા દીયા કમલીવાલેને.
પીપી કે પ્યાલે **કૌસરકે,** લુંટીંગે મઝે જી ભરભરકે,
ઈન્ના આતેના કલકોસર, ફરમા દીયા કમલીવાલેને.
વોહ **કમલી** અજબ લાકીમતથી, ક્યાસ નાઝસે **હકને** સરપે ધરી,
સબ ઝરકે દો શાલે વાલોકો, શરમા દીયા કમલીવાલેને.
જબ **હકકી** તરફસે ઉમ્મતકો, મેરાજકી શબ ઈનઆમ મીલા,
ખુશહોકે **દામન** કમલીકા, ફેલાદીયા કમલીવાલેને,
ખુશકી તેરી પેદા કરદી હરશાખ હરી પેદા કરદી,
મહીં બાગે જહાંમે રહમતકા બરસા દીયા કમલીવાલેને.
ગએ અર્શપે કુંબ હુઆ હાંસીલ, **અલ્લાહસે** જાકે હુએ વાસીલ,
કયા જાને **ખુદાકો** જાકર કયા સમઝા દીયા કમલીવાલેને.
ઇસ્લામ મીલા, ઈમાન મીલા, પઢનેકે લીએ **કુરઆન** મીલા,
જુદતકો જો કુછ દીલવાનાથા, **દીલવાદીયા કમલીવાલેને.**

ગઝલે-જલીલ, તર્જે-કવ્વાલી—

જો દીલકો ખો ચુકે હય, વોહ દીલકો ઢુંઢતે હય,
હર દીલસે તંગ હોકર, **કાતીલ** કો ઢુંઢતે હય.
કયા ધુન હય જુસતજુકી, યે બી ખબર નહી હય,
દીલબરકો ઢુંઢત હય-યા **દીલકો** ઢુંઢતે હય.
રાહે-તલબમેં એસા વા રફતા કોન હોગા,
મનઝીલપે હમ પોંચેકે મનઝીલકો ઢુંઢતે હય.
કાટે નહિ જો કટત, ફુરકતમે દીન હમારે,
ખન્જરકી જુસતજુમે **કાતીલકા** ઢુંઢતે હય.
જો **જખમ** દે ચુકે હય, જી લેનકા હય કારી,

અબ કીસ લીએ વોહ અપને કાતીલકો ઢુંઢતે હય.
તુમને જો આપને રૂખસે પર્દા ઉઠા દીયા હય,
તારે ફલકપે માહે, **કામીલ**કો ઢુંઢતે હય.
અક્ષારે ઇશક **લયલા–મજનું**કે બનમે અબતક,
ઉડતે હય જો બગોલે મહમીલકો ઢુંઢતે હય.
બે **તીરો** બે **કમાંકે** જો દીલ શીકાર કરલે,
હમ તો "**જલીલ**" એસે, કાતીલકો ઢુંઢતે હય.

ગઝલે–આશીક–તર્જે–કવ્વાલી.

મુસકુરાતે જાતે હેં કુછ મુંહસે ફરમાનેકે બાદ,
બીજલીયાં ચમકા રહે હેં ફુલ બરસાનેકે બાદ.
કૌન હોતા હે દીલે અફસુરદાકા પુરસાને હાલ,
ફુલકી ખુશબુઈ ઉડજાતી હે મુરઝાનેકે બાદ.
કબરમેં કયા કયાં ફરીશતોંકા થા અરમાને સવાલ,
કુછ ન પુછા મુજસે તેરા નામ બતલાનેકે બાદ.
ફુલ ચઢાયેંગે લહદ પર જીનસે યે ઉમ્મીદ થી.
વોભી પત્થર રખ ગએ **સીનેપે** દફનાનેકે બાદ.
ઉમર ભરમેં દોહી ઘડીયાં મુઝપે ગુજરી હે કઠન,
આપકે આનેસે પહેલે અપકે જાનેકે બાદ,
તું દીયે જા સાકીયા પયમાના પયમાનેકે બાદ.
બાત મતલબકી કહુંગા હોશમેં આનેકે બાદ.
સુર્ખરૂ હોતા હે **ઇનસાન** આફતે સેહનેકે બાદ,
રંગલાતી હે હીના પત્થરપે પીસજાનેકે બાદ.
જો જલાતા હે કીસીકો ખુદ વો જલતા હે જરૂર,
શમઆભી જલતી રહી પરવાના જલ જાનેકે બાદ.

ક્યા શરાબે તાબને પસતીસે પાયા હે ઉરૂજ,
સર ચળી હે હલ્કશે નીચે ઉતર જાનાકે બાદ.
કૈસી આંખે ફેરલી મતલબ નીકલ જાનેકે બાદ.
ઉમર આધી આ ગઇ પર હે અભી નખરે વોહી,
બલ ન રસ્સીકા ગયા અફસોસ જલ જાનેકે બાદ.
હીલાસાઝી કહેતીહે ઉનકા કે બસ વો આચુકે,
મેંહદી ક્યા એંઠેગે ફવરન ઝુલ્ફ મુલ જાનેકે બાદ.
ઉમર ભર ઉનકા તો મેરી શિક્લસે નફરત રહી,
અબ વો ચહેરે દેખતે હેં દમ નીકલ જાનેકે બાદ.
યાદ આઇગી **વફાએ** તુમકો મેરી દેખના,
કદર હોગી તુમકો મેરી-**મેરે મર જાનેકે બાદ.**
આવ મીલ જાવ ગલે **આશીકશે** ક્યા તકરાર હે,
સુલેહભી હો જાતી હે, આપસમે ચલ આનેકે બાદ.

ગઝલે-મુઝતર-કવ્વાલી—

મીલનાથા તો મીલ જાતે, ઉસ નુરે મુજસ્સમસે,
ક્યું જાકે ચલે આએ, દરબારે **મોહમદસે.**
અલ્લાહકે પલ્લેમેં, વેહદતકે સીવા ક્યા હય,
જો કુછ હમેં લેના હય, વો લેલેંગે **મોહમદસે.**
રોઝે મે **મોહમદકે** મેને બ **ખુદા** દેખા,
અલ્લાહકી આવાઝે આઈ ઉસી ગુમબંદસે,
લીલ્લાહ મેરી તુરબતસે-ચુપ ચાપ ચલે જાવો,
ગર તુમને મુઝે છેડા, કેહ દુંગા મે **મોહમદસે.**
અય બાદે સબા તુરબત, મોહતાજે મુરમ્મત હય,
મીટ્ટી મુઝે થોડીસી, લાદે દરે આહમદસે.

ક્યું ઝીકર **ખુદા** છેડા, અય મુનકરો તુરબતપર,
કુછ બાત ન કરનેદી, તસવીરે **મોહમદસે.**
મુઝતર મુઝે તોબાકી, જીસ વકતકે યાદ આઇ,
નીકલા મય જીગર થામેં, હુટે હુવે **મરકદસે.**

ગઝલે–અકબર. તર્જે–કવ્વાલી.

ખુમહેં દરખ્ત રોઝએ વાલે કે સામને,
મજનું ખડા હૈ ખૈમએ, **લેલા** કે સામને.
એક એક કો બખ્શવાએંગે મેહશરમેં હકસે વો,
યુસુફકીબન પડી હૈ—**ઝુલેખા** કે સામને.
જલવે કે દેખને કે લીયે બી તો કોઇ હો.
મુહસે નકાબ ઉલટ દીયા **મુસાકે** સામને.
કયશા મુકામ કાફલેવાલે ચલે ચલો,
ઠેરેંગે ચલકે ઉસ સહેવાલા કે સામને.
જીસ મુરેદેકો ન **હઝરતે ઇસા** જીલા સંકે,
લે આઓ ઉસકો મેરે **મોલાકે** સામને.
કહે દીજીયો સબી મેરી હાલત ઝરા ઝરા,
જાના હો ગર તેરા–મેરે **આકા** કે સામને.
ફીર વો કરમ કરેં ન કરે ઇખતીયાર હો.
હાં **અકબર** તું અરઝ કરતો ઝરા જાકે સામને.

ગઝલે–જલીલ–કવ્વાલી—

તલવાર ખીંચકે પંજએ **કાતીલમે** રેહ ગઇ,
બીસમીલકી આરઝુ દીલે **બીસમીલમેં** રેહ ગઇ.
ઝોંકા જબ આ ગયા કોઇ **મઝનુકી** આહકા,
લયલા તળપકે પરદએ, મેહમીલ મેં રેહ ગઇ.

ફીરતી રહી નીગાહમેં તસવીર યારકી,
આખીર ઉતરકે આબસે, વો દીલમેં રેહ ગઈ.
કાતીલકા હાથ-હાય, રૂકાભી તો કબ રૂકા—
થોડીસી જાન જબ તને, બીસમીલ મેં રેહ ગઈ.
અય **તેગે** નાઝ ઈતનાભી તેઝી ન ચાહીએ,
દીદારકી **હવસ** દીલે બીસમીલ મેં રેહ ગઈ.
ખંજર ઈધર ખીંચા-ઉધર આહે ખીંચી મગર,
થોડીસી ચલકે બીસમીલ વ **કાતીલ** મેં રેહ ગઇ.
ચલતી હે **તેગે** નાઝ-મઝે લુંટલો "**જલીલ**"
કહેના ન ફીર કભી કે હવસ દીલમેં રેહ ગઇ.

દીલકે ટુકડે:— **—:ગઝલે મુન્શી:—**

ઉફ નઈ સોફી તેરી મલમલ કે ટુકડે કર દીએ,
જબ ગયા પહેલુસે મેરે દીલકે ટુકડે કર દીએ.
ચલ સકા રાહે મહોબત મે ન તેરી દો કદમ,
નાતવાની ને મેરી મંઝીલ કે ટુકડે કર દીએ.
ગયર કે દીલમે બનાકર અપના ઘર અચ્છા કીયા,
બે-વફા તુને હમારે દીલકે ટુકડે કર દીએ.
કયસ કી વહેસત ને કીયા તુજ પર અસર,
લયલા એ મહેમીલ નસીં-મહે મીલકે ટુકડે કર દીએ.
ઈસતરા ઝીડકા સવાલે વસ્લ પર જાને જહાં,
તુમને "મુનશી" કે દીલે સાયલ કે ટુકડે કર દીએ.

ગઝલે–અકબર. —:▭:—

બેશક **ખુદાકા** ઘર હે તેરે ઘરકે સામને,
જન્નતકા દર ખુલા હે તેરે દરેકે સામને.
એક એકકો બખ્શવાઈગે મેહશરમેં હકસે વોહ,
યુસુફકી બન પડેગી **ઝુલેખાંકે** સામને.
કેહ—દીજીયો સબા મેરી હાલત જરા જરા.
જાના હો જબ તેરા મેરે **આકાકે** સામને,
કરબલમેં કટ—ગયે હેં વોહ ઉમ્મતકે વાસ્તે,
સર રખ—દીયા હુસેનને **ખંજરકે** સામને.
ગર વોહ કરમ કરે ન કરે ઇખ્તયાર હે,
અકબર અબ અર્ઝ કર તુ જરા જાકે સામને.

ગઝલે–તજ્જમુલ, તર્જે–કવ્વાલી.—

કોનસે દીલમેં નહિ રંગ રંગીલા મેરા,
હર નજરમેં હે બસા છેલ છબીલા મેરા,
દાગ ઇસ્યાં કા મીટા દેગા મેરે દામનસે,
રંગે ઇશ્કા મેં ડુબા દેગા રંગીલા મેરા.
હમમેં હોગી મુરીદોકી ન જબતક બખશીશ,
હટને વાલા નહિં મયદાં સે હટીલા મેરા.
અવલીયા ચીસ્ત કે સારે હય બરાતી જીસકે,
ચશ્મે બદદુર વોહ દુલા હે સજીલા મેરા.
હક પરસ્તી કા તમાશા નજર આયા સબકો,
આયા **અજમેરમેં** જબ છેલ છબીલા મેરા.
નામ લેવા મંય તેરા ઔર હંય ઘર ઘર મેરે,
મંય બેહીસથી હું મેરે સાથ કબીલા મેરા.

ગુલરૂખાને ચમને દહેર હો કુરબાં દીલસે,
રંગ રૂપ મના દીખાદે જો રંગીલા મેરા.
દરસે **ખ્વાજા** કે મેં ઇનઆમ જો લેકર કે ટાલા,
ખ્વાજાં વાલોં ને રખ્ખા નામ હટીલા મેરા.
જ્ય રહા હે નિગેહ ખલ્કમેં મેં **અલ્લાહ અલ્લાહ,**
બસ રહા હે દીલે આલમ મેં રંગીલા મેરા.
અય **"તજ્જમુલ"** દીલો જાનો જીગરકા માલી,
વોહ રંગીલા વોહ છબીલા વો સજીલા મરા.

ગઝલ–હુશૈન–તર્જ–કવ્વાલી—

ફિરદોસ હે ખજીલ રૂખેં **હઝરતકે** સામને,
તુબા હે પસ્ત સરવે **નુબુવ્વતકે** સામને.
કહેતા હે લુતફે શાફએ **ઉમ્મત** યેહી મુઝે,
ક્યાહે તેરે ગુનાહ મેરી **શફુતકે** સામને.
યા રબ જો મેં મરૂ તો–**મદીને** મેં હી મરૂં,
મરકદ બને તો શાહકી **તુરબત** કે સામને.
કટકટકે ગીર પડે યે સરે સર કાશાને દેહરે,
હઝરતકી ઝરબે તેગે જલાલતકે સામને.
મહશરમેં આસીયોંસે કહેગા એ ફઝલે હક,
લે જાવ અર્ઝ શાફ એ **ઉમ્મતકે** સામને.
ઉનકે કરમસે હોં તો હોં લાયક અજબ નહિ,
કમ બયાં હમ હે જીનસે શફાઅત કે સામને.
કમકી ગુનાહો ભલા કહો ગુના મેરે,
હઝરત તુમારે ફલઝ લે **રહમત** કે સામને.
અલ્લાહ વોભી દીન મુઝે હાંસીલ કરે **હુસેન.**
બીસતર જમાઉ મે દરે **હઝરત** કે સામને.

ગઝલે-લતીફ-મોઅલ્લીફ. ગુલદસ્તે હાઝા—

અલ્લાહકી રહેમતસે **અલતાફે મોહમદસે,**
ખાલી ન ફીરા કોઈ હરગીઝ **દરે અહેમદસે.**
અલ્લાહકો પયછાના પ્યારે **નબી અહેમદસે,**
ઈસલામ ફલા ફુલા ગુલઝારે **મોહમ્મદસે.**
હેં શમસો કમર રોશન, દોનો રૂખે **અહેમદસે,**
હેરોનહે દો—આલમ ઉસ નુરે મુજર—રદસે.
તું મુજકો શબા લેચલ એહસાન બડા હોગા,
ખાલી નહી આઉંગા જાકર દરે **અહેમદસે.**
અલ્લાહકા બન્દા હું મે ઉમ્મતે **અહેમદ** હું,
કહેતા હુવા ઉઠુંગા મયશરસે—યે—મકરદશે.
ઉમ્મતકો તેરી બખ્સા **મેહબુબ** મેરે પ્યારે,
મેરાજકી શબ ખાલીક, કહેતા **થા મોહમ્મદસે.**
સીનેમે **મોહમ્મદકી** તસવીર નુમાયાં હે,
મીલતા હુઆ યે દીલ હે ઉસ નુરકે ગુમ્મદસે.
મહેબુબે **ખુદા** તુહે મતલુબે **ખુદા તુહે,**
હે શાને ખુદા જાહેર પ્યારે તેરે ગુમ્મદસે.
મરકદભી **લતીફ** અપના બનજાએ મદીનેમેં,
કયું જાકે ચલે આએં દરબારે મોહમ્મદસે.

નઈ-કવ્વાલી તર્જે-ગઝલ—

બે "ખુદી" અયસી બડહી કુછ ઉનકે જાનેકે બાદ,
યાની આયા હોશભી તો મોત આ જાનેકે બાદ.
ખંદા ઝન હોતે હેં વો પહેલુસુ ઉઠ જાનેકે બાદ
દેખીએ કયા ગુલખીલે **ઈસ ફુલબરસાનેકે બાદ**

થાએ નાકામીન લુત્ફહમ ક્લામી કુછ મીલા,
બનગએ વો બુત સરાપા મેરે આજાનેકે બાદ.
અયફલક અચ્છા નહિ યે રોજકા ઝુલમો સીતમ,
ફીરસીતમ ઢાએગા કીસપર **મેરે મરજાનેકે બાદ.**
કીસકો બતલાઉં શબે ગમકો નથા મેરા રફીક,
હોસભી જાતે રહથે આપકે જાનેક બાદ.
દૌલતે દીદારસે યું સાદહો જાતે હય હમ,
જેસે ખુશ હોતા હય કોઈ **માલો ઝરપાનેકે બાદ.**
બાદે **મજનુ** રંગ દીખલાએ ન કયું બેહશત મેરી,
એક દીવાના હુવા કરતા હય દીવાનેક બાદ.
ઝીંદગીમેં જીશ કદર ચાહો કરો **ઝુલમો સીતમ**,
યાદ આઉંગા મગરમે—તુમકો મરજાનેકે બાદ.
દીનતો જયું તું કરકે કટ જાતા હય હીજ્રયે યારમે,
સરપે આતી હય કયામત, **શામ હો જાનેકે બાદ.**

નઈ—કવ્વાલી—

કાલુ બલામે મે ફસગઈરે; અલીફ—લામ ઓર મીમકા પરદા—
પરદા હટા કર સામને આજા, દીલમેં અદાએ ઉતર ગઈરે—**કાલુ**
જલદ બુલાલો શાહે **મદીના** ફુરકતમેં તેરી મુશકીલ હૈ જીના
લીંદમેં આકે મૈ **લૂટ** લઈરે—**કાલુ બલામેં મે ફસ ગઈરે**
ફૂક્રકો તું **ઈસલામ** મેં લાયા, શરબતે વસલકા જામ પીલાયા
નામે મોહમદી દીલકો ભાયા, ઐસે પીયાપે મે મર ગઈરે—**કાલુ**
ઈન્ના આતએના ક્લકોસર, ફસલ્લે લેરબબેકા વનહર કેહેકર
ઈન્ના શાનએકા હોવલ અબતર, કુલ હુંવલ્લા પે મૈ મીટ ગઇ રે—**કાલુ**

ગઝલે-મુસ્તફા. તર્જે-કવ્વાલી—

બશર નુરે રબ્બુલ—ઉલા બનકે આયા,
નયે રંગસે જા—બજા બનકે આયા.
બને **અંબીયા અવલીયા** સબ **બરાતી**,
જો દુલ્હા **હબીબે ખુદા** બનકે આયા.
કહીં **લાલા** વ **ગુલ** કહીં **ચાંદ સુરજ**,
તજલ્લાયે અરજો સમા બનકે આયા.
અગર લહેર આઈ બને શકલે ગૌહર,
જો મૌજ આ-ગઈ **બુલબુલ** બનકે આયા.
કહીં **અવલીયા** બનકે શાને દીખાઇ,
કહીં **આશીક** મુબતીલા બનકે આયા.
કહીં શકલે **ઈસા**, કહીં શકલે **મુસા**,
કહીં **યુસુફ** દીલ-રૂબા બનકે આયા.
બહોત ગુલ ખીલે ઇસ જહાંમેં વ લેકીન,
બહાર આઇ જબ **મૂસ્તફા** બનકે આયા.

નઇ, ગઝલ—રાગ, પીલુ, ગઝલ—

લગા હયે દીલ પ્યારેસે નીભાવોગે તો ક્યા હોગા,
હમારે કલબમેં પ્યારે સદા રહોગે તો ક્યા હોગા.—લગા.
હમીકો ચાહ મીલનેકી મીલાવોગે તો ક્યા હોગા (૨)
હુસ્ન ચશમોંકે પ્યાલે ભર પીલાવોગે તો ક્યા હોગા.
જરા દીદાર તુમ અપનાં દીખાવોગે તો ક્યા હોગા,
હમ મરતે હય તેરે ગમમેં જીલાવોગે તો ક્યા હોગા.—લગા.
અજબ દીદાર રોશન હયે છીપાવોગે તો ક્યા હોગા,
ચમન બીચ આન-કર મુખડા દીખાવોગે તો ક્યા હોગા.—લગા.

નઇ-ગઝલ— —:▭:—

મેરે **કાલી કમલીયા** વાલે **નબી**, મુજે દામે બલાસે બચાલો **નબી.**
બદએ સરકાર હું ઉમ્મત મે કહેલાતા હુ મે,
કીસમત મે યે તહેરીર હેકે ઠોકરે ખાતા હુ મે.
મુજે **રોઝેપે** અપને બુલાલો નબી, મેરે **કાલી કમલીયા** વાલે નબી.
અબતો દુનીયા કે મઝાલીમસે બહોત રંજુર હુ,
અયસો અસરત સે મેરે **મૌલા**મે કોસો દુર હુ.
મુજે હર એક બલાસે બચાલો નબી, **મેરે કાલી કમલીયા** વાલે નબી.
કોનહે મેરા, બજુઝ **હઝરત** કે યા **ખયરૂલ** બસર,
જો કે એસે વખતે બદ મે આકે લે મેરી ખબર.
મુજે **દામન**મે અપને છુપાલો નબી, મેરે **કાલી કમલીયા** વાલે નબી.
ખુશ નહી આતી હે મુઝકો **હીંદકી** આબો હવા,
આપકે રોઝે કો દેખુ હે યેહી હરદમ દુઆ.
હે તમન્ના **મદીને** બુલાલો નબી, મેરે **કાલી કમલીયા** વાલે નબી.
રોઝએ વાલા ન દેખા જીસ બસર ને એક બાર,
જીંદગી ઉસકી અબસ હે હયફ હે આલી વીકાર.
મેરી **હસરત** તો દીલકી નીકાલો નબી, મેરે **કાલી કમલીયા** વાલે નબી.

નઇ-ગઝલ— —:▭:—

દરે મુસ્તફા સંગે **મુસા** નહીં હે, યહાં **રબ્બએ અરનીકા** ઝગડા નહીં હે.
વોહેકોન જો તુજપે શયદા નહીં હે, કીસે તેરી નઝરોને મારા નહીં હે.
રૂકે થે તો પરદેસે **આવાઝ** આઇ, તું પરદેમેં આ તુઝસે **પરદા** નહીં હે.
છુપાઓન-ચેહરેકો બુરકેસે સાહબ, અભી હમને **દીલ-બરદા** દેખા નહીં હે.
ચલો વાદીએ **ઇશ્ક**મે પાંઉ રખના, યે વોહ **જંગલ** હે જીસમેં કાંટા નહીં હે.
કહા જોસમેં આકે **હઝરતસે હકને**, તું જો તેરા નહીં હે વોહ મેરા નહીં હે.

ગઝલ-મુસ્દસતે-વઝીરજાન.—કાનપુરી—

આહીસ્તા બર્ગે ગુલ બફીશાં બર મઝાર મા,
પસ નાજુક અસ્ત શીશએ દીલ દર કીનારમા.—પસ૦ ૧

એક દીન જો બહેરે ફાતહા **તુરબતપે** મેં ગયા,
ફુલોંકી ચાદરે મેં ચડાતા થા જાબજા.
થીં ચન્દ કબ્ર વોહવે બુજુરગોંકી જો જદીદ,
એક કબ્ર પર બખ-તે પરેશાં થા યે લીખા.
આહીસ્તા બર્ગે ગુલ બફીશાં બર મઝાર મા.—પસ૦ ૨

બાલાએ કબ્રે એક દરખ્તસે ગુલાબ થા,
સરબસ જીમેં ન રખતા થા હમસર વોહ દુસરા.
જબ ફુલ ઉસ દરખ્તસે તુરબતપે ગીરતે થા,
તબ અંદરને કબ્રસે આતીથી યેહ સદા.
આહીસ્તા બર્ગે ગુલ બફીશાં બર મઝાર મા.—પસ૦ ૩

યહે બારબાર દેખ તઅજ્જુબ મુજે હુવા,
આશીદગાને કબ્રસે પુછા જો માજરા.
યેહ કાનસે બુજુર્ગ હેં કયા ઇનકા નામ થા,
આતી હેં જીનકી કબ્રસે હરવક્ત યેહ સદા.
આહીસ્તા બર્ગે ગુલ બફીશાં બર મઝાર મા.—પસ૦ ૪

માઅલુમ યેહ હુવા કે વોહ થે આશીક હઝી,
તા જીસ્ત વસ્લે યાર મયસ્સર હુવા નહીં.
મરનેકે બાદ કબ્રપર આયા જો મેહજબીં,
જબ બર્ગે ગુલ ચડાયા તો અવાજ યેહ સુની.
આહીસ્તા બર્ગે ગુલ બફીશાં બર મઝાર મા.—પસ૦ ૫

કવ્વાલી—રાગ-ગોડી—

ઝુલમ કરના છોડ દે ઝાલીમ **ખુદા** કે વાસ્તે,
શોક જનક હયફ હરકત નીરવા **અહલે** વફા કે વાસ્તે.—ઝુલમ૦
કાટ કર ઓરો કી **ગરદન** ખયેર અપની માંગતા, (૨)
દે જગા **ઇનસાફ** કો દીલમે **ખુદા** કે વાસ્તે.—ઝુલમ૦
કર ભલા હોગા ભલા નેકીકા બદલા નેક હયે (૨)
ખ્વાંમખ્વાં મુઝરીમ ક્યો બનતા સજા કે વાસ્તે.—ઝુલમ૦

નઈ–ગઝેલ–:મેરા નન્નાસા દીલઃ–તર્જે કવ્વાલી,

જાનિ ઇતિના ન હમકો સતાયા કરો.
કભી ભુલેસે તશરીફ લાયા કરો,
હુસ્ન તેરા અએ સનમ આખીર ફના હો જાએગા.
જીસ પર તેરા નાઝ હય સબ ખાકમે મીલ જાએગા,
પ્યારી જોબનપે મત ઇતરાયા કરો.
મયં અભી કમસીન હું દીલદારીકો કીયા જાનુ,
મેરા નન્નાસા કલેજા હય મય ગમખ્વારીકો કીયા જાનુ.
મેરા નન્નાસા દીલ ન દુખાયા કરો,
એક બોસેકી અગર હીમ્મત હો તો દે દીજીયે હુઝુર,
બાદશાહી હુસ્નકી ખએરાત કરના હએ જરૂર,
હુસ્ને દવલત સે કુચ્છ તો લુટાયા કરો.
સીર્ફ બોસા સુનકે બીગડે ઓર યું કેહને લગે,
ખયરાત ભી દેના હએ તો ફીર કીયા તુમ્હે દેને લગે,

અયેસા બાતેં ન હમસે બનાયા કરો.
જરા જરામે બીગડતે હંય રૂઠે જાતે હયં,
હમેં રૂલાતે હયં અગયારકો હસાતે હયં,
જરા દીલમેં તો તુમ શરમાયા કરો.
હમેં તો રૂઠોગે અએ જા તુમ્હે મનાયેંગે,
સીતમ જો હમપે કરોગે વોહ સબ ઉઠાયેંગે,
મેરે પેહલુમે ગર તુંમ આયા કરો.
હમારે ઈશ્કમેં બે મોત મારે જાવોગે,
લહદમે જાકે ભી આરામ તુમ ન પાવોગો,
મેરે કુચેમે મત તુમ આયા કરો.

નઈ–ગેઝલ–સુખમ્મસ—

ક્યા ક્યા કહા ન ફોજે **સીતમગર** કે સામને,
કુછભી ન સમજે દીનકો **ખંનજર** કે સામને.
નકશા ખીંચથા ઉસ દીલે **સુજતર** કે સામને,
અદા જો લડને આયે થે **લશકર** કે સામને.
કીસ મુંહસે જાએંગે વો **પયમઅર** કે સામને—ક્યા૦
મહેમાં બુલાકે દશતમેં હકે નબીકા હેફ,
કીન કીન મુસીબતોમેં ફસાયા અલીકો હેફ.
તકલીફ કીસ તરાસે દી આલે નબીકો હેફ,
પાની ન પીને દેતે થે ઃઇબને અલીકા હેફ.
ઓર આપ–પાની પીતેથે ભરભર કે સામને—ક્યા૦

ભાંજે ભતીજે કત્લ હુએ ઉનકે બરમલા,
બુઝ શુકર હકકે ઔર ન થા કોઈભી ગીલા.
કબજે કો ચુમ ચુમતે કેહતીથી યેહ કઝા,
કયા કહના હય શુજાઅતે ઇબને અલીકી વા.
યુ સરજુકૂ તો દે કોઈ ખંજર કે સામને—કયા૦
જયનબ પુકારી ખયમેમેં અય ભાઈ મય ફીદા,
કયોં ધુપમેં ખડે હો ચલે આવ યાં ઝરા.
સુનતે થે જબકે જયનબે મગમુમકી સદા,
શાહ કહેતે થે દીખાકે લહુ રૂંયે પાકકા.
જાવેંગે યુંહી દાવરે મેહશર કે સામને—કયા૦

નઈ ગઝલ–તર્જે–કવ્વાલી–"શાને ખુદા."

મુઝે અપના જલ્વા દિખાં **કમલી વાલે**,
તુ કુરકતકા નકશા મિટા **કમલી વાલે.**
લગી દીલકી મેરી બુઝા **કમલી વાલે**,
મુઝે **જામે વહદત** પિલા **કમલી વાલે.**
મંય ઇકતા ગયા **હિન્દમેં** રહેતે રહેતે,
મુઝે દરપે અપને બુલા **કમલી વાલે.**
સમઝલું કે દોનો જહાંમીલ ગયે હંય અગર તું મુઝે મીલા હય,
હંય ગરદિસમેં શમ્શો કમર આસમાં પર,
ન તુઝસા મિલા કોઇ દુસરા **•કમલી વાલે.**
હય કાકુલ કમર એક અદના કરામત,
તેરી અય મેરે દિલરૂબા **કમલી વાલે.**
મદીનેમેં પલકોંસે જારૂબ **કમલી વાલે.**
હય અરમાં દિલી યહ **પીઆ કમલી વાલે**,

મંય ખાદિમ તું **આકા** મંય **બન્દા** તું **મૌલા**;
મય કુરબાન તુમપર સદા કમલી વાલે.
અહદ જાતમેં તેરી પિન્હાં હય પ્યારે,
ન અહમદ-અહદસે જુદા **કમલી વાલે.**
કીઆ હકને પયદા **જહાં** તેરી ખાતિર,
તું હય સલેહુલ અંબીયા **કમલી વાલે.**
રિયાજહિજમેં અબ તેરે જાં બલબ હય,
મદીનેમેં જલ્દી બુલા **કમલી વાલે.**

નઈ ગઝલ—કવ્વાલી—

ગુલશ્યા યે ફરિસ્તોમેં **શાહે મદની** આયા,
અલ્લાહસે મિલનેંકા નબિયોંકા **નબી** આયા.
જોહુર હુવા રોશન એહમદ કી તજલ્લીસે,
મુસાફી ઝબાંપર જબ **રબ્બે અરબી** આયા.
મુંહે કુફરા ઝલાલતકા દુનિયાં મેં હુવા કાલા,
જબ ચર્ખે નુબુવત પર માહેમદની આયા.
પેહચાન કે હઝરતકો કેહદુંગા યે મેહશર મેં,
સબરાઝ હુવે અફસા ઇસ **ભુલ ભુલૈયાં** કે.
ઉસ્તાદે અજલ બનકર તુરે યઝલી આયા,
અય તિશનાલબો દોડો કવસરકા ધની આયા.
મનસખ હુવે સારે દુનિયાકે કુતબ ખાને.
કુરઆનકો લે લેકર-જબ ઉમ્મી લકબી આયા.
પોંહચા જો મેં જન્નતમે મિરઝા તો નિદા આઈ,
તાઝીમકો સબ ઉઠો મદદાહે નબી આયા.

નઈ–ગઝલ—તર્જે–કુવ્વાલી—

જાની જોબનપે મત ઈતરાયા કરો, કભી ખોફે–ખુદા ભીતો લાયા કરો.
બયરસે ઈસ દરજા ઉલફત દીલરૂબા અછછી નહી,
માન જાઓ આશીકો કી બદ દુઆ અછછી નહી;
અપને આશીક કો યું ન જલાયા કરો.–જાની.
કયું હુવાઇ ઉડ રહી હય રૂએ રોશન પર તેરે,
મય ન તડપુંગા જો છીટે આએ દામન પર તેરે.
જરા બચકે ખંજર ચલાયા કરો.–જાની.
સામને આતે હો મેરે ડાલકર મુંહપર નકાબ,
બયરસે પરદા નહી કીસ વાસ્તે આલી જનાબ.
દેખો આશીકકા દીલ ન દુખાયા કરો.–જાની.
બાત કહેતા હું અગર માનો ઈસે અય મહેરબા,
એક તુમહો નાઝુકઝમા ઓર ફીર તુમ નવ જવાન.
કહી સબકો એકેલે ન જાયા કરો.–જાની.
આશીકોકી લાગ હોતી હય બુરી અય મેહલકા,
કોઇ ઝાલીમ પાન જાદુકા ન દે તુમકો ખીલા.
દેખો હરે એકકા પાન ન ખાયા કરો.–જાની.

નઈ–ગઝલ—:કુવ્વાલી–એ–હીંદાયત:—તર્જે ગઝલ—

ચલી તેગે અલી જો ચમકતી હુઇ,
લગી કુદને લાશે શીશકતી હુઈ.
કહા હયદરને બુતખાનેકો તુડવાકર મુસલમાં હો,
ગુનાહ જીતને કીયે ઝાલીમ તુ ઉનપર અબ પસેમાં હો.
નહી તેગ ચલેંગી ચમકતી હુઇ–ચલી.
મકાતીલને કહા મજબ કબુલેંગે ન હમ તેરા.
જબાં કો થામલે કે દીલ જલને લગા મેરા,

તેરી બાત હય કયસી ભભકતી હુઈ-ચલી.
મકાતીલસે કહા હયદરને બુતખાને કો તોડેગેં,
અગર જીંદા રહા તુજકો મુસલમા કરકે છોડેગેં.
ચુભી બાત યે દીલમે ખટકતી હુઈ-ચલી.
કીયે ફીર તીન હમલે કાફીરે બદખુંને જલજલકર,
ન કોઇ રાસ આયા હયદરે કર્રાર કે ઉપર.
ગીરી તેગ ગીરેહમે અટકતી હુઈ-ચલી.
લગાઈ તેગ ફીર હયદરને ઉસ બદકાર કે ઉપર,
મકાતીલકે હુવે ટુકડે ગીરા ઉસદમ જમી ઉપર.
રહી ખાક પે લાશ તડપતી હુઇ-ચલી.
હીદાયત આપકી માની સખી ઉન નેકબખ્તોને,
પડા પથ્થરોં ને ભી કલમા ગવાહી હય દરખ્તોંને.
ગીરી કુફ્રપે તેગ ચમકતી હુઈ-ચલી.

નઈ-ગઝલ-તર્જે-કવ્વાલી—

સંગે અસ્વદ ઓર બય-તુલ્લાહસે મીલતી હુઇ,
રૂહ જાયેગી રસુલુલ્લાહસે મીલતી હુઈ.
ક્યું ન આલી મરતબા હો છત તેરી દરગાહકી,
એેબી હે તુરે કલી-મુલ્લાહસે મીલતી હુઇ.
ક્યું ન અય દીલ હો કે બે-ખુદ મેં કરૂં તેરા તરફ,
હે તેરી તસ્વીર બય તુલ્લાહસે મીલતી હુઈ,
હે તેરી તસ્વીરમેં જલ્વે જમા-લુલ્લાહ-કે,
હેં તેરી બાતેં કલા-મુલ્લાહસે મીલતી હુઇ.

ક્યું ન હમ ઈસા કહેં તુજકો લમે જાં બક્ષે યાર,
હે તેરી હર શાન રૂહુલ્લાસે મીલતી હુઇ.
પી વોહ આતશ–એઝસાગર હો જીસકી આગમેં,
હર લપટ નારી ખલી–લુલ્લાહસે મીલતી હુઈ.

નઇ ગઝલ-તર્જે–કવ્વાલીઃ—

સાહા જલવા દીખાદો ખુદારા મુજે,
ગમે હીજ્ર નહી હે ગવારા મુજે.
જાને વાલે તો ગએ ઇસ સાલભી મે રહે ગયાં,
હો જીયારત કીસ તરાહ મેરા મુકદર સો ગયા.
યેહી રંજે આલમને હે મારા મુજે–સાહા,
ખ્વાબ મે દીખલા કે મુજકો શકલ દીલ તડપા દીયા.
જીંદગી ભારી હે મુજકો લીજીયે ખીજમતમે બુલા,
નહીં હીંદમે રહેના ગવારા મુજે–સાહા.
દેખીયે ઇન ગમકે હાથોસે મીલે કબતક નજાત,
દેખીએ બુલવાએંગે કબતક મુજે વાલા શફાત.
હોગા હજરત કા કીસદીન નજારા મુજે–સાહા,
બહેરે ઇસીયાં મેં હુ ડુબા દો સહારા યા નબી.
જુઝ તમારે કોન કામ આતાહે વખતે બેકસી,
નજર આતા નહી હે કીનારા મુજે–સાહા.
ખોફ મુજકો નારે દોઝખ કીસલીએ મંજુર હો,

મ્યાને મહેશર હાથમે જબ દામને પુર "નુર" હો.
બક્ષસવાએગા હકકા પીયારા મુજે-સાહા.

ગઝલે-ફકીર તર્જે-કવ્વાલી:—

જબ વો પુછેગા સરે મહેસર બુલા કે સામને,
કયા જવાબે જુર્મ દેગે હમ ખુદાકે સામને.—૧
અય ફરીસ્તો સુએ દોઝખ પીછે મુજકો ખેંચના,
લે ચલો પહેલે હમારે પેશ્વા કે સામને.—૨
આપકા દામન હીલે ફીર કયું ન દોજખ સર્દ હો,
સમઆ રોસન હો નહી સકતી હવાકે સામને.—૩
અબરે-રહેમત છાઇ હય ઓર ધુંપ તો મુમકીન નહી,
નારકી કીયાતાબ હય નુરે-ખુદા કે સામને.—૪
યા ઇલાહી મય તો મુજરીમ હું મગર તું યે બતા,
કયા ખતા કોઇ ચીજ હય તેરી અતા કે સામને.—૫
અબ તલક તો હીન્દ મે તુંને ગુજારી જીંદગી,
ચલ ફકીર અબ રોજ એ ખયરૂલવરાકે સામને.—૬

ગઝલે-કવ્વાલી-જનાબ—બાહદુદખાં—

મહબુબ મેરે યકતા જો તું હય વોહી મંય હું,
પરવાના સીફત કુરબાં જો તુ હય વોહી મંય હું.
અબ ફીશલીયે અયે પીયારે ડાલા હય **નકાબે** નુન,
મકનાં ભી હટા દેના જો તુ હય વોહી મંય હુ

મકકાર થે મકકે કે–કુફાર થે વોહ શારે,
ઈશલામ દીયા ફયલા જો તું હય વોહી મંય હું.
મહેરૂમ નઉમમત શે બાકી કોઇ રહે જાએ,
દીલ લાદે **ઝલક નુરી** જો તું હય વોહી મંય હું.
જો તેરી મોહબ્બતમેં મહેબુબ મેરે મીટ જાય,
મંય કિંયુના ઉસે બકસુ, જો તુ હય વોહી મંય હું.
હો ખાકેપા પે કુછ તો અબ લુત્ફકરમ **મવલા**,
હય નુર તેરા મુજમય જો તુ હય વેહી મંય હું.

ગઝલે–ફખ્ર--તર્જે–કવ્વાલી—

યે તકાઝા હય કીસીકા ઇલિતિજા પરદેમેં હો,
પરદા દારોંકે તવસ્સુલકી દુઆ પરદેમેં હો.
નાઝભી પરદેમેં હો અય જાં અદા પરદેમેં હો,
લુત્ફકી જો બાત હો બેહરે ખુદા પરદેમેં હો.
તેરે સદકે ચારાગર ખુલને ન આએ રાઝે ઇશ્ક,
મેં મરીઝે ઇસ્ક હું મેરી દવા પરદેમેં હો.
તુમકો પેહચાંને હકીકત મે વો આંખે હે કહાં,
યે તુમ્હી જાનોકે કયા ઝાહીર હો કયા પરદેમેં હો.
કયું પસંદ આએ ભલા ઉસકો ખુલા નામ મેરા,
યા ઇલાહી મુદ્દતોં તક જો રહા પરદેમેં હો.
મેરા દાવઆ હય કીસી સુરતસે છુપ સકતા નહી,
વો અગર ઝાહીરમેં હો અય, "ફખ્ર" યા પરદેમેં હો.

નઇ-ગઝલ —ઃકવ્વાલી એ-મુસવ્વીરઃ—

અલસતોકી બાંસરી સખીરે કીસીને મોહે સુનાકે મારા,
લગાકે **કાલુ બલાકા** ફનદા લટોંકી લટમે ફંસાકે મારા.
અલસતો ગર તું ન કેહતા ન મેં કાલુ બલા કેહતા,
ન કરતા તુ મુઝે પયદા ન મયં તુઝકો **ખુદા** કેહતા.
અસલતોકી બાંસરી સખીરી ઉસને મોહે સુનાકે મારા,
ફકત હયે સબ જગ જીસે **મોહમ્મદ** ઉસીને કલ્મા પઢાકે મારા.
સુના હય **કાલી કમલ્યાવાલા** અરબકે બાશી **કુરઆનવાલા,**
કે **લા ઈલાહ**કા સબ જગતકો ઉસીને **કલમા** પઢાકે મારા.
પુછેગા જબ ખુદા મુઝસે કે અએ કાસીદ,
ઉસ વકત તુ કીયા લાએગા ઝબાં પર એએ કાસીદ.
બચકા હય તેરે સામને જો બરસ રે મીમબર,
ઈસીને નયના દીખાકે મારા ઈસીને મોહે સુનાકે મારા.
મયં અર્ઝ કરૂંગા મેરે **મવલા** મેરે સરવર,
કીયા કીયા ન કીયા નાલ કીયા ખૂબસા રોયા.
ઈતનેમે **મુસવ્વીર** જરા રહેમ જો આયા,
કઈ જાતકી તસવીરે મેરે સામને લાયા.
કેહને લગા **યુસુફ** હંય, યે **ઈસા** હંય યે **મુસા,**
મયને કહા ઈનમેસે કીસી પર નહી શએદા.
જબ સામનેકી ઉસને શબીહે શાહે વાલા,
બે સાખતા ઉસ વકત ઝબાંસે મેરી નીકલા.
ઈસીને ગમ મેં ફંસા કે મારા,
લગી જો લેને બલાએં, ઉસકે લગા વોહ હસહંસકે પીછે હટને.
તો મંય લગી પયયાં ઉસકે પડને, તો ઉસને મુખડા દીખાકે મારા,
અલસતોકી બાંસરી સખીરી કીસીને મોહે સુનાકે મારા.

ગઝલે-હકીમ—ગઝલ-કવ્વાલી—

મગદુમ અલી એહમદ, તેરી કલીયરકી નગરીયાં આંખોમેં બસી હે,
દુખીયા હું બહોત લીજો, પીઆ મોરી, ખબરીયા, અબ જાન ચલી હે.
નયના તોરે મતવારે હેં, ઓર દિલમેં, ઉમંગ હે, કયા સાબીરી રંગ હે,
કયું ન મંય ઈતરાઉં સખીરી મોરી, ચુંદરીયા **સાબીરને** રંગી હે.
દુવારે જો તેરે આઉં, દીયે ઘીકે જલાઉં, બીપતકો સુનાઉં,
ખુશ હોકે ચડાઉં, તેરે રોજેપે **ચદરયા,** યેહ મનમે બસી હે.
શાબીર પીયા મુજકો તો તેરી આસ લગી હે, ગો ડુબ ચલી હે,
મજધારસે અબ પાર લગાદે મોરી **નૈયા**, તુમ **હકકે વલી** હે.
દસ બીસ સખીયોંયે બુરી, એક સખી હું, જો દુવારે ખડી હું,
ઈન સખકે હાતોંસે મોરી ભરદે ગગરીયા, કયું દેર લગી હે.
જાહે હેં **હકીમ** આજ, સુનો જાનીબે **કલીયર**, મગદુમ કે દરપર,
ચલ દેખ સખી અબ તું કલીયરકી નગરીયા, કયા ધુમ મચી હે.

ગઝલે-ઈશ્ક—તર્જે-કવ્વાલી—

કાસીદા લા દે ખબર **યાર** કે આ જાને કી,
જાંન જાતી હય ચલી હીજરમે **દીવાનેકી.**
આપ આવે ન કભી, **ખત** ન કેતાબત ભેજે,
સેંકડો **રાહા** દેખાઈ મુઝે તરસાંને કી.
તુ મીલે ગયેરોંસે. મએ આંખોસે અપને દેખુ,
હયેફ શદ હયેફ કે બસ જા હએ **મર** જાંનેકી.
અએ શબાહા બહેરે **ખુદા** કુછ મુઝે તદબીર બતા,
ઈઆ **ઉસે** લાકે મીલા, ઈઆ મુઝે લે જાને કી.
ગીદીયાં જારી પે મેરે, કોઈ રેહેમ નહી મુજ પર લાતા,
જબ તલક ચશમો **મેરી,** ખુન હએ બરસાનેકી.

નઇ, ગઝલ–"મેરે ખાલીક દીખાદો–તર્જે"–કવ્વાલી.

મેરે ખાલીક દીખાદો મદીના મુઝે,
ગમે હીજર સે મુસકીલ હય જીના મુઝે.
ચડાહય બાદએ ગમકા ખુમાર મુદદતસે,
બરંગે અબ્ર હું મેં અસ્ક બાર મુદદતસે.
જીગર બના હય મેરા દાગ દાર મુદદતસે,
તડપ રહા હય દીલે બેકરાર મુદદતસે.
નહી અચ્છા મેરે હકમે જીના મુઝે.
ન મોત આતી હય ન મુઝકો ચેન જીને મે,
પડા હુવા હુ ગમો દર્દ કે સફીને મે.
યેહી હય એક અબ અરમાં મેરે સીને મે,
બુલાએ મુઝકો **રસુલે ખુદા** મદીને મે.
કોઇ અયસા બતાદો કરીના મુઝે.
સબે આલમમે જુદાઇ કે ગમ ઉઠતા હુ,
ફસાના ગમે હીજરા કોહે સુનાતા હુ.
નબીકી યાદ જબ આતી હય લોટ જાતા હુ,
મે અસ્ક પીતા હુ ઓર રંજે ગમકો ખાતા હુ.
ન તો ખાના ખુસ આહે ન પીના મુઝે.
લરઝ રહા હય યેહ મુઝરીમ હિસાબકે ડરસે,
છુપાએ મુઝકો સહેદીં કરમકી ચાદરસે.
યે અર્જ હય મેરી હરદમ હબીબે દાવરસે,
બચા રહું તપીસે આફતાબ મહેસર સે.
લગા ખોફસે આને પસીના મુઝે.

તડપ રહા હય દીલે જાર દર્દ ફુરકતસે,
ન અયશ સે મુઝે મતલબ ન કામ રાહતસે.
યેહી ગીલા હય મુઝે બાર બાર કીસમતસે,
કીસી બરસ ન મુસરરીફ હુવા ઝીયારતસે.
કોઇ અયસા ન આયા મહીના મુઝે.

—: કવ્વાલી, અશફાક:—તર્જે ગઝલ.

જાત લા પરવા હય **મૌલા** તુજકો પરવા હી નહી,
મરને વાલે મર ગએ તુને તો પુછા હી નહી.
બાગે—જન્નતસે નીકાલા જબકે હવ્વાસે જુદા,
તોબા તોબા જબ સુની આદમકી તોબા હી નહી.
ચાહ મે **યુસુફ** ગીરે કહેલાએ લોગોંકે ગુલામ,
બીક ગએ બાજારમે તુને ખરીદા હી નહી.
ઝીકરીયાકે હલકપે તો હાય આરા ચલ ગયા,
લોગ કહેતે હંય કે મારા તુંને મારા હી નહી.
પેટમે મછલીકે યુનુસ ને કહા જબ અલઅમા,
ક્યસે બેઠા સુન રહા જયસા કે સુનતા હી નહી.
હઝરતે ઐયુબકા કીડો ને સબ તન ખા લીયા,
લોગ કહેતે હંય તમાસ યે તમાશા હી નહી.
તસ્તમે રખ્ખા ગયા જબ કાટકર યહયા કા સર,
ક્યસી આંખે ફેરલી ગોયા કે દેખા હી નહી.
તુરપર **મુસા** નઆ જલવા હમારા દેખતે,
ઓર **મહંમદસે** કહા તુમસે તો પરદા હી નહી.
વાહ વાહ **અશફાક** તુમને ખુબ લીખી હય ગઝલ,
શાહીરો મે હય અભીતક તેરા નામ હી નહી.

ગઝલે. નસિહત-તર્જે-કવ્વાલી—

કઇસે મૌલા બુલાએ મદીને તુજે
કીયા યાદ અભી ન નબીને તુજે
કાફલેવાલોંકે પીછે કયું તડપતા હય યહાં
અપને આમાલોંપે કુછ તું ગોર કર અય મહેરબાં
લીયા સાથ તભી ન કીસીને તુજે—કયસે.
ના કભી **મસજીદમેં** જાતા હય **ઇબાદત** કે **લીએ**
ફીર બુલાએંગે **નબી** કયસે જીયારત કે લીએ
રહે સોચ યેહ બારા મહીને તુજે—કયસે,
કીસ લીએ આએ **મહંમદ-મુસતફા** ઇમદાદકો
જબ બુરે આમાલ હો કયસે સુને ફરીયાદકો
લગે સમરસે આને પસીને તુજે—કયસે.
કયું તુજે મારા વતનને ઓર હીંદુસ્તાનને
શૌકને અરમાનને ઓર મારા આનો બાનને
યેહી હસરતેં દેગી ન જીને તુજે—કયસે.
કીયા ગરજ હય સાકીએ કોસરકોકે બુલાએં જો તુજે
એક પીપાલા આબે **ઝમ ઝમકા** પીલાએ જો તુજે
પડે ખુન કે આંસુ હી પીને તુજે—કયસે.
ના કોઇ થામે ન પકડે ના વતન રોકા કરે
અપને આમાલોંસે હરદમ યહાં પડા ચીખા કરે
કીયા યાદ ન તેરે નબીને તુજે—કયસે.
જુલ્મ કરકે ગર યહાંસે તું વહાં પર જાયગા
સામને રોઝેપે ચુપ હોકર ખડા શરમાએગા
કયસે મૌલા લગાએંગે સીનેસે તુજે—કયસે.
ના કરી ઉસકી ઇબાદત ના પઢી તુને **નમાઝ**
ના કીયા કુછ ગોર મંગત કયસા રોઝા ઓર **નીયાઝ**
હુવા ધીયાન યેહ દીલમેં કભી ન તુજે—કયસે.

નઇ, ગઝલ-તર્જ-કવ્વાલી—

શહેર મદીને વાલે અસાંયાં, દરસન બીન તરસાયા, **શહેર મદીને વાલે**
નુરકી કમલી મુખ પર પાયા, અલડી બલડી શકલ દીખાયા
કીયું અખીયન બીન તરસાયા, **શહેર મદીને વાલે**
રાતકો માનો નીંદ ન આંયાં, મોલા તોરા હીજ્ર સતાયા
કીયું મુરશદ બીન તરસાંયાં, **શહેર મદીને વાલે**
દરપર તોરે આયાં રે સાંયા, ખાલી ન દામન જાંયા રે સાંયાં
મંગીયા મુરાદ ન પાયાં, **શહેર મદીને વાલે**

સંગીત ભંડાર-ગઝલ—"સનમની શોધ"—

હુયે હય આશીક હમ ઉસ **સનમ** પર, કે જીસને દુનીયાંકો હય બનાયા,
ગઈ ભટકતે યે ઉમ્ર સારી મગર વોહ પ્યારા નઝર ન આયા.
હુવે **મુસલમાં** વહબનકે **હાફીઝ** કુરાન પઢ પઢ જનમ બીતાયા,
પઢા હયે શાશતર બને હય **પંડીત** ન દીદ ઉસકા જરા બીપાયા.
હુય **ઈસાઇ** જહાંકે અંદર તોજાંકે **ગીરજા**મે સર ઝુકાયા,
જૈનમતમેં ભી હમને ઢુંઢા વહાં કીસીજા નહીં દેખાયા.
બના **સમાજી** વ **આર્યાભાઇ** ક્રીમેશન દીલમેં રહા સમાયા,
હરેક મઝહબમેં જાત લાશા કહાં હયે એસા શકલ ચુરાયા.
ગયા વ કાશીમેં જાકે ડેરા પતા લગાનેમે દીલ લગાયા,
પ્રયાગ **ગંગા** વ **ગોમતી**મેં **ત્રીવેણી** જાકર કે મેં નહાયા.
જપે હય **મંતર** વ **તંત્ર** સારે યે શોર મરઘટમેં જા મચાયા,
સનમકો ઢુંઢા ભશમ લગાકર **જટા**કો શિર પર તો હય બઢાયા.
હમેશા યારો રહા ફીકરમે નમોહ દુનીયાંસે હય છુટાયા,
પરાયે ધનમેં વ **સ્ત્રી**મે હરેક જાનીબકો દીલ લુભાયા.
ન કુછભી કીયા જહાંમેં આ કર મેં જન્મ અપના વ્રથા ગુમાયા,
મીલા **સનમ** વોહ હમારે દીલમેં-દીલી કે અંદર રહા સમાયા.

નઈ-ગઝલ-તર્જે-કવ્વાલી—

ઇસ્લામ કા **ઝન્ડા** આલમમે ગડવા દીયા કમલી વાલેને,
કાએમ બુતોંકો કલમએંદી પડવા દીયા કમલી વાલેને.
ઘુંઘટ જો અપને ચેહરેસે સરકા દીયા કમલી વાલેને,
દીખલાકે **જમાલ** એક **આલમ**કો તડપા દીયા કમલી વાલેને.
જબ ચેહરે એ અનવર કમલીસે ચમકા દીયા કમલી વાલેને,
ગોયાકે ખુદાકો બેપરદા દીખલા દીયા કમલી વાલેને.
ક્યું ફીક્ર હો રોઝે જઝા હમકો ભુલજાએંગે સબ ઇસ્યાં અબતો,
જીસ વકતકે અબરે **રહેમત**કો બરસા દીયા કમલી વાલેને.
દે દેકે શરાબે દાવતકો ઓફ્સે મીટા કર કસરતકો,
વો જલવાએ **હક** ઇસ ઉમ્મતકો દીખલા દીયા કમલી વાલેને.
આશકકો દીલસે પુછો ઝરા વો કદકી ફ્બન વો રૂખકી જીયા,
દીખલાઇ કભી જોબાંકી અદા તડપા દીયા કમલી વાલેને.
ક્યા નીગાહેતે ગુલથે **સલ્લેઅલા** જીસરારસે ગુજરે શહેહુદા,
વોહ કુચાભી અપની ખુશબોસે મેહકા દીયા કમલી વાલેને
રો રો કે કભી તો હારૂ મે જા કે કભી કોહો સારોમે,
અલ્લાહસે અપની ઉમ્મતકો બખ્શવા દીયા કમલી વાલેને.

સંસાર નૌકા—રાગ-ગઝલ-કવ્વાલી—

મહેફીલમેં ઝુમતા જો **જામે શરાબ** આયા,
સુઝી વોહ મસ્તીયા કે શબભર ન ખાબ આયા.
અગૈરોંકો દેખતે થે પરદા ઉઠા ઉઠા કર,
હમ પર નજર જો આઈ મુંહ પર **નકાબ** આયા.
છુપકે રકીબસે વોહ આયે તો મુંહસે નીકલા,
કાંટોસે છુપકે છુપકે મેરા **ગુલાબ** આયા.

નાટકે, ચલતા પુર્જા. —તર્જે-કવ્વાલી—

તું **ઝુલ્મ** ન કર જાલિમ, લુતફો કરમકે બદલે,
એક દીન તુઝે મિલેંગે, **જુલ્મો સિતમકે** બદલે.
ઇશ જુલ્મે ના રવાકી આખર સજા મિલેગી.
દોજખકા ગાર હોગા, **બાગે ઇરમકે** બદલે.
ઇસ અયસે આરજીપર, ફુલા * હુવા હય નાહક,
મીટ્ટીકી **કબ્ર** હોગી, જાહો હશમકે બદલે.
દોલત ન સાથ દેગી, **અજમત** ન પાસ હોગી,
કીડે **કફનમેં** હોગે, જાહો હશમકે બદલે,

ગઝલે-મુમતાઝ-કવ્વાલી—

સુનાઉ કયા બાત અય સખીરી કે કીસીને જોબન દીખા કે મારા,
કહે હૈ સબ જગ જીસે **મોહમદ** ઉસીને નેહા લગાકે મારા.
જોહો સખીરી **મદીને** જાના તો બાત ઇતની તુ પુછ આના,
બતા હુઇ અયસી કયા બતાઓ કે મુજકો દુખમેં ફસા કે મારા.
નગર નગર મયને છાન ડાલા ન મીલા અબતક વોહ મેરા પ્યારા.
જો ભાગ જાગે મોહે સખીરી, તો રૈન સુપનેમેં આ કે મારા.
મીલા નયે રંગ મય કેદકી કે લેક દીલભી કભી ન પુછા.
જોકી હૈ **મુમતાઝ** ઉસીને કીયાઁ, તો આંખેં હમકો દીખા કે મારા.

નઇ-ગઝલ—મુખમ્મસ—

અછે પીયા વોહ દેશ બુલાલે હિંદમેં જીયા ઘબરાવત હય,
બીરહ કી બયરન દરસકી પ્યાશી, કાહેકો મોહે તડપાવત હય.
ખદંગ ફેંકદે ઝાલીમ, જરા જફાકે લીએ,
ઇધિરભી એક નઝર ચશમે સુરમાસાકે લીએ.
તું હુસ્ને ખુદા દાદકી અદાકે લીએ,
નકાબે રૂખસે ઉઠાદે ઝરા **ખુદાકે** લીએ.

મરીત પીઆ કભી ન કીનો નીસદીન મોહે સતાવત હય.
મઝાહી ક્યા હય મહોબતમેં બેવફાઇ કા,
યે તર્જ ખુબ નીકાલા હય દીલ રૂબાઇ કા.
દીખા મદીને કો અબ વકત હય રસાઈ કા,
ઉઠા કે ફેંકદે સદકા તેરી ખુદાઇ કા.
તુહી સબકા બેવનહારા, કાહેકાદેર લગાવત હય મેરે અચ્છે પીયા.
તુહી બતાદે મેરા અખતીયાર કયસે હો,
ખફા જબ આપ હો દીલકો કરાર કયસે હો.
ચેનસે અબ યેહ બદલે હાલે ઝાર કયસે હો,
ખીઝાંજો આએ તો ફસ્લે બહાર કયસે હો.
ઉમંડ ઉમંડ પીઆ નયન હમારે નેહકા મેહ બરસાવત હય.

નઇ–કવ્વાલી. તર્જ–મઝહર.

સોચલે કાતીલ ન ગમહો મેરે મર જાને કે બાદ,
આદમી પચતાતા હય **હદસે**–ગુઝર જાને કે બાદ.
કરકે વાયદા વોહ ન આએ અપને ઘર જાને કે બાદ,
હાથ હમ મલતે રહે **મોકા** ગુજર જાને કે બાદ.
હીજરકી શબભી મેરા એક મુનીસો ગમ ખ્વારથી,
મે અકેલા રેહ ગયા **દરદે જીગર** જાને કે બાદ.
મરહમે તસ કીનંક પાંઉમે થા પોશીદા નીમક,
આબલે ફીર ફુટ નીકલે **ઝખ્મ** ભર જાને કે બાદ.
સર જુદા હોતેહી ઉસને લેલીઆ આગોશમે,
વસ્લકે લુટે મજેહ હમને તો મર જાને કે બાદ.
કેહતે હય વો **છોડદો** હરદમ **શીકાયત** ગેરકી,
હમ ન આયેંગે તુમ્હે દીલસે ઉતર જાને કે બાદ.

સચ ન માનેંગે ન માનેંગે વોહ મેરી દાસતાં,
હાં **યકી** લાએ તો લાએ મેરે મર જાને કે બાદ.
કોઈ સેહ સકતા નહિ મેરે શીવા ઉનકે **સીતમ,**
દેખના પચતાએંગે વોહ મેરે મર જાને કે બાદ.
અબભી કુછ હય વકત **મઝહર** તોબાહ ઈસ્યાંસે કરો,
વરના પછતાવોગે દુન્યાસે ગુજર જાને કે બાદ.

નઈ–ગઝલ —:▭:—

ગુએ હર ગુલમે **પરવર દીગાર** હે,
ગુનચે ગુનચેસે તું આશકાર હે.
જો મેહશરમેં પુછેગા મુઝસે **ખુદા**
તો યે કહેદુંગા મેં અપને સરકો ઝુકા;
તેરા બંદા એક યેભી ગુનેહગાર હે.—ગુએ૦
વો **મનસુર** અનલહક તો સુલીપર ચલા,
હકકે કહેનેકી દુન્યાસે પાઈ સઝા:
જો હે **આશીક** વો બાલાએ દાર હે.—ગુએ૦
ઉસને ઠોકરસે મુરદે દીયે હે જીલા,
ખીંચી ખાલ બદનમેં દુરરે લગા;
છુટી ખુનકી બદનસે કુવારહે,—ગુએ૦
ખાર કરતી હે આશકકો દીલકી લગન,
કેસા વ **ફરહાદ** મારે શીરે કોહે બવન;
બીકા **યુસુફ** મીસર કે બઝારહે.—ગુએ૦
મેંને દુન્યામેં આ કરકે કુછ ન કીયા,
ઔર કીયાભી તો મેંને બુરાહી કીયા;
મેરે સરપર ગુનાહોકા ભાર હે.—ગુએ૦

તોફે-એ-મુમતાઝ—ગઝલ—

બાવલેકી મોત કા હે વાકેયા યે દર્દનાક !
હાએ જીસકે **ગમસે** ખામે કાહે દીલભી ચાક ચાક !
મોટરોંમે જો ઉડા ફીરતા થા વો હે ઝેરે ખાક !
એક **હુમલેમેં** કીયા સફફાક **કાતીલને** હલાક !
કીયા કહુ કયું—જાનસે—અપની વો બીચારા ગયા !
ઈશ્ક કી દીવાનગી મેં બાવલા મારા ગયા !

હુય જો રશ્કે હુર વો **મુમતાઝ બેગમ** ગુલ બદન !
ખુશ ખરામો ખુશ કદો ગુલ પય રહન ગુનચે દહન !
ખુશરૂ નાઝુક અદા નાઝ આફરી શીરીસુખન !
દીલરૂબા વ દીલ નસીનો જાંનવાજો સીમતન !
ઉસકી ઉલફત હી મે સારા ઝોર ઓર યારા ગયા !
ઇશ્ક કી દીવાનગી મેં બાવલા મારા ગયા !

ઇશકમે ઉશકી **હુકુમત** ઔર દોલત ભી ગઇ !
જાન ભી દી મુફતમે, હાથોસે ઈજ્જત ભી ગઈ !
વસ્લકી રાતે ભી રૂખસત સુબે ઈસરત ભી ગઈ !
મુફસદોંકી દુશમનીસે ચાહકી પીત ભી ગઇ !
અલગરઝ સામાને ફરહત થા જો કુછ સારા ગયા !
ઈશ્ક કી દીવાનગી મેં બાવલા મારા ગયા !

વાલકેસર પર જો હે ગુલઝાર વો **મલબાર હીલ** !
હુસન કા મંનજર વો પુર અનવાર વો **મલબાર હીલ** !
ક્યુ ન હો મરગુબે હર **ઝરદાર** વો **મલબાર હીલ** !
હે ફરાહ બક્સ ઓર ફરહત બાર વો **મલબાર હીલ** !
પ્રય કે મર્ગ ઉસકે લીએ લેકર વહીં મારા ગયા !
ઇશ્ક કી દીવાનગી મેં બાવલા મારા ગયા !

ચર્ખ હે સુસદર વ હુસનુ **ઈશક** કી હે દારોગીર !
ઉડ ગયા રંગે કમર ફીકા પડા બદરે મુનીર !
યે તગૈયુર દેખકર હયરાન હેં બરનાવ પીર !
કાંપતા હે ખોફસે હર એક **મોહતાજો અમીર !**
હાય કયસા આસમાને આજકા તારા ગયા !
ઈશક કી દીવાનગી મે બાવલા મારા ગયા !
કોઈ મફતુ હકપે કોઈ હુસને જાહીર પર નીસાર !
હય નહી હર એક સાને કુદરતે **પરવર દીગાર !**
ઈન કી લા બાતે જહાં કે હેં અજબ **લયલો નહાર !**
એક હાલત પર કીસકો બી નહીં સબરો કરાર !
જીસકા યે ખાકા હય ઝેરે **ખાક વો પીયારા** ગયા !
ઈશક કી દીવાનગી મે બાવલા મારા ગયા !

કલામે-તાહેર-તખ્તે અદાલત.

અય માલીકાને તખ્ત વોહ, **દવલત** કહાં ગઇ,
નવશેરવાંકી અબ વોહ, **અદાલત** કહાં ગઈ.
વોહ માલ ઓર મનાલ વોહ હશમત કહાં ગઈ,
વોહ તાજ કીયા હુવા, વોહ **અદાલત** કહાં ગઇ.—અય.
ઉનકી વોહ પંજ રોઝા હુકુમત કહાં ગઇ,
શાહો-ગદાકી કબ્રમેં હાલત હય એકસી,
મજબુર બોલનેસે હય અયસી હય બે બસી,
ખામોશ મકબરોમે નહી આતી હય હસી,
કહેતી હય રોકે કબરે **સીકંદર** પે એકસી—અય.
વોહ દબદબા વોહ શાન વોહ શવકત કહાં ગઈ,
ફીર ઉસકા ગુઝરમે આના કીધર ગયા.

નમરૂદ કા ખુદીકા **ઝમાના** કીધર ગયા.
જમશેદકા વોહ જશ્ન **શાહાના** કીધર ગયા.
કારૂં કો પુછીયે કે **ખઝાના** કીધર ગયા,
હાતમ કો પુછીએ કે **સખાવત** કહાં ગઇ.—અય.
ઇગારત હુઇ સીપા તું **જહુન્નમમેં** ક્યોં ગયા.
અય સલતન્ત તબાહા તુ **જહુન્નમમેં** ક્યોં ગયા.
અયશદાદ ફસીયાં તુ **જહુન્નમમેં** ક્યોં ગયા.
ક્યસી યે ખુદાઈ કી તેરી **જન્નત** કહાં ગઇ.—અય.
કાંપતેથે સબ ઝમીન **હુકુમત** કી ધુમથી,
ગુંજે થે આસમાન વોહ **નવબતકી** ધુમથી.
કરતા થા કુલ જહાન વોહ **અદાલત** કી ધુમથી,
હારૂન રશીદ જીસકી **ખીલાફત** કી ધુમથી.
પુછે કોઇ કે અબ વોહ **ખીલાફત** કહાં ગઇ.—નવ.
ઉલફતકા દમ જો ભરતે થે વો **દાવે** કીધર ગયે,
વોહ બાંકપન વોહ શેખી **નખરે** કીધર ગયે.
વોહ હુસ્નો નાઝ ઓર વોહ **ગમઝે** કીધર ગયે,
લયલાસે પુછયે કે વોહ **અસવે** કીધર ગયે.
મઝનુસે પુછયે કે વોહ **મોહબ્બત** કહાં ગઇ.—નવ.
જો હુસ્ન કે હઝારો કરશમે દીખા ગયે,
અફસોસ ઇસ જહાંસે વોહ મુલ્કે બકા ગયે.
કીડે મકોડે જીસ્મ કો સબ ઉનકો ખા ગયે,
લાખો હસીન કુન્જે લહદમે સમા ગયે.
વોહ નાઝ કીયા હુવા વોહ **નઝાકત** કહાં ગઇ.—નવ.
અત બેજ કદ બુલાયા **જહાનમ** રસીદ ને,

કુફેમે જાકે સર દીયા **મુસલીમ** શહીદને.
બચ્ચોપે ઉનકે રેહમ ન આયા **પલીદ** ને,
આલે નબીપે ઝુલ્મ કીયા ક્યોં **યઝીદ** ને,
ઝાલીમકી વોહ પન્જ રોઝા હુકુમત કહાં ગઈ.—નવ.
કમબખ્ત કમનસીબ બદ **અખતરને** ક્યા લીયા,
ઈબને અલીકો મારકે **ખુદરસને** ક્યા લીયા.
લાઅનત ખુદાકી શીમરે **સીતમગરને** કીયા લીયા.
હારકા ખુન કરકે **સીકંદર** ને ક્યા લીયા.
લાલચ કીયાથા જીસકી વોહ **દવલત** કહાં ગઈ.—નવ.
પયદા હુવે **વલી** યે **જહાંન** જીસકે વાસ્તે,
પયદા હુવે યે બાગે **જીના** જીસકે વાસતે.
પયદા હુવે **કોનોમકાં** કીસકે વાસતે,
તાહેર બના વોહ નુરકી સુરત કહા ગઈ.—અચ.

નઈ–ગઝલ—ગઝલે–કવ્વાલી—

જબ હુસ્ને અઝલ અપની તસ્વીર બના લાયા,
પરદેસે વોહ હર જાઈ તકરીર બના લાયા.
ખુદ શમે અહે મેહફીલમેં રોશન હે હરએક દીલમે,
સર લેનેકો ખુદ કાતીલ ગુલ–ગીરબના લાયા.
ઉસ તુંર રચે પયચાંને અમલકો કીયા કયદી,
ક્યા ઈશ્કે મોહબ્બતકી ઝંજીર બના લાયા.
વાહ–દતસે વોહ કરસ–મેં કર અપને તઈ ઝાહીર,
હે બદ–ઝબે કુબરાકી તહરીર બના લાયા.
ઝીંદા કીયાં ખાદીમકો જબ એક નઝર દેખા,
ક્યાં આંખોકે તુ ઝાલીમ અકસીર બના લાયા.

ગઝલે–અમીર. —:▭:—

નદો **બોસા** નિગાહે લુત્ફહી પર દીલ **સનમ** લેલો,
તુમ્હારા માલહે તુમ દેકે કીમત બેશતમ લેલે.
ગલા **ખંજરપે** મેને રખદીયાતો આતેહી બોલે,
કરીંગે **•જુબ્હ** કૈરો ક્યું મરે જાતે હો **દમ** લેલો.
સુએ મયખાના આ નીકલે જો કાઝી દૃખ્તે રઝ બોલી,
બડે **મુરશિદ** હેં હઝરત મયકશો ઉઠો કદમ લેલો.
ખબરહે હઝરતે **મજનું** કે આઇ નજરમેં **લયલા**,
ન પોંહચે હાથ મયમીલ તક તો નાંક કે કદમ લેલો.
અમીર ઉસ ઇસીયે દોરાંકો ખત લીખના હે જો તુમકો,
ખલકસે માંગલો **કાગઝ** અતારદાંસે કલમ લેલો.

ગઝલે–મફ્તુન–તર્જે–કવ્વાલી—

હંમ તુમપે મર રહે હેં **આશિક** હો તુમ કીસીકે,
હાવે તો દોસ્તીકા બરતાવ દુશમનીકે.
મુદ્દત કે બાદ આઇ હે આજ વસ્લકી શબ,
અંદાઝ અબ દીખાઓ, કુછ તો **હશીં–ખુશીકે.**
સરકાર ઇશ્કકે હેં કુછ કાયદે નીરાલે !
દુન્યાસે હેં અનોખો આબાદ બંદગી કે,
સાકી હે ઇદકા દીન, જી ભરકે અબ પીલાદે,
મુદ્દતસે તીશને લબહું અંરમાને મય કીશીકે.
મસતીમેં હાથ અપના સીનેપે ઉનકે પહોંચા,
ગફલતમેં યે મઝાથા કુરબાન બે ખુદીકે,
લબપર યે આહ ક્યસી ચહેરા યે ઝરદ ક્યું હે,
સચ સચ બતાઓ **મફ્તુન** આશીક હો ક્યા કીસીકે.

નાટકે-વિર કેશરી. —તર્જે-કવ્વાલી—

જબદીલ ન હો કાબુમે, તો કયા મેરી ખતા હય, **યહ શાને ખુદા હય,**
સચ હય જો **મહોબ્બતમેં** કીસીને કહા હય, **આફત હય બલા હય.**
આઝારે મહોબ્બતસે, તો **અલ્લાહી** બચાએ, યેહ ગમ ન દીખાએ,
યેહ દર્દ વહિ હય, જીસકી નહી કોઇ દવા હય, **બેકાર દુઆ હય.**
સયદા કોં લગે કોનસે અંદાઝ, તો દેખો, કુછ ગૌર તો કરો,
મરતા હય તો મરનેકે શીવા, કોન જીયા હય, **આખરકો ફના હય.**

નાટકે-શ્રી સિદ્ધ સત્યેન્દ્ર—તર્જે-ગઝલ-કવ્વાલી—

હુઇ હય દીલોજાંશે, મુઝે ઉલ્ફત **મહંમદકી,**
કે તડપતી હે દીલ મેરા, મુઝે ફુરકત મહંમદકી,
મદીનેસે જો આતી હય, તો ઇતના પુછ લેતા હું,
સબા જલ્દી બતા કૈસી, તબીયત હે મહંમદકી.
ન હમ **જન્નતમેં** જાયેંગે, ન હમ **દોજખમેં** જાયેંગે,
ખડે દેખા કરેંગે હશ્ર મેં સુરત મહંમદકી.
દરે જન્નતપે રીદવા જબકે, દરવાજા પેં રોકેગા,
તો હોગા હુકમ જાને દો, એ હય ઉમ્મત મહંમદકી.
મીટાયા કુફ્ર દુનીયાસે, બજાયા **દીનકા ડંકા,**
દીખાયા **નુરકા જલવા,** વો હય **તાકાત** મહંમદકી.
લહદસે આય ફરીશતો તુંમ કહાં જાતે હો બેઠો ભી,
જરા તમકીન હો બાતે કરો હજરત મોહંમદકી.
ગુલોંને રંગ તારોને ઝીયા રોઝે અઝલ માંગી,
પુકારા દીલ મેરા દે યા **ખુદા** ઉલફત મોહમ્મદકી.
રીઝા જલદી **કયામત** આએ નિકલે આરજુ દીલકી,
પડેંહ **સલેઅલ્લા** હમ દેખકર સુરત મોહમ્મદકી.

ગઝલે-એકસ. —:▭:—

યા **આહમદે** મુખતારજો આપ આએ હુએ હો,
અલ્લાહકી રહેમત કી તરાહ છાએ હુએ હો.
કોનેનકી તજ ઇનકો ચમકાએ હુએ હો,
મેહબુબી એ ખાલીકકી સનત લાએ હુએ હો.
ઉમ્મતકા **મોહંમદકી** સરફ મીલ ગયા તુમકો,
ઇકરામે **ઇલાહીકે** સઝાવાર હો તુમ તો.
બખશીશકી ન કુછ ફીકર કરો હશર મે લોગો.
તુમ અપને ગુનાહ હો સે જો શરમાએ હુએ હો.
પાવોગે મુરાદોકી **ગોહર** ફૈઝે નઝરસે,
ખાલી કભી જાતાહી નહી હે કોઇ **દરસે.**
જો ચાહેગે વો પાએગે **યકીનન** ઇસી ઘરસે,
સરકારે મદીનેમે અગર આએ હુએ હો.
લોલાક લુમા શાને મોહંમદમે હે આયા,
યે રૂતબાકીસી ઓર **પયંબરને** ન પાયા,
મોલા મેરે દુનીયામે હે **અલ્લાહકા** સાયા,
તુમ ઉમ્મતી હક બાત પે ઇતરાએ હુએ હો.
અય તબઅ **મોહંમદકી** સના તુજસે હો બસબસ.
મદ દાહ હે ખુદ જીસકા **ખુદાવંદે** મુકદદસ.
કીસ ફકરસે કહેતે હે ફરીશતે ભીયે **એકસ,**
તુમ ખતમ રીસાલત સા નબી પાએ હુએ હો.

ગઝલે-મહેશર. —:▭:—

સુર્ખ જોડા ભેજતે હો ક્યું રંગાને કે લીયે,
ખુન આશીકકા હે કાફી રંગ લાનેકે લીયે.

ઝુલ્ફે મુશકી રૂખપે જો ફેલાઈ હે **સૈયાદને,**
દામહે યે તાહીરે દીલકે ફસાનેકે લીયે.
હસરતે એક દો નહિ હે જો કે લીખ ભેજું કહી,
એક દફતર ચાહીયે દીલકે ફસાનેકે લીયે.
પેચો ખમ ઝુલ્ફમેં રેહ જાએં તો યે ઝીમ્મા મેરા,
લીજીયે મેરા દીલ યે ચાક શાનેકે લીયે.
ખોફ કયા મનજુર ગર ઈસીયાં હે અપને બેહીસાબ,
શાફએ **મહેશર** હે કયસે બખ્શવાનેકે લીયે.

ગઝલે-હાજી એહમદ—નશિહતે ઇસ્લામ.

અય **મોમિનો** સુનો તુમ્હેં મરના જરૂર હે,
પ'ડતે રહો **નમાઝ** યે **કોલે હજુર** હે.
પ'ડને રહો **નમાઝ** તો ચહેરે પર **નુર** હે,
પ'ડતે નહિ **નમાઝ** તો અપની કસુર હે.
અપને કીયેકી ઝઝ્દ સઝા આપ પાઓગે,
અય બે **નમાઝી** ઓ સિધા જાહન્નમેં જાઓગે.
રોઝે જઝા જબતખ્ત પે બેઠેગા **કીબરીયા**,
ઉસવખ્ત કયા કહોગે તુમે આય ગી હયા.
શરમો હયાસે ઉસ ઘડી શરકો ઝુકાઓગે,
જન્નત કયા મિલેગે **જહન્નમ** મેં જાઓગે.
તોબા ! કરો ખુદારાં **નમાઝ** પ'ડા કરો,
મક્રો-ફરેબ વ જુઠ સે હરદમ બચા કરો.
મસજીદ ખુદા કા ઘર હે ઈબાદત કા કામ હે,
દુનિયાકા કામ કરના તોં મુતલક હરામ હે.
પ'ડતે હે જો **નમાઝ** જમઅત સે સરબસર,

તૈયાર કર રહે હે વો **જન્નત** મેં અપના ઘર.
બખસાદ ગેં **ખુદા** સે ઉસ શાહે રહેબરર,
મુસ્લીમ ઔર બુખારી મેં લીખી હે–યે ખબર.
જો તરક–કી **નમાઝ** વો નાશ હો ગયા,
જીસને પઢી **નમાઝ** વો પાસ હો ગયા.
પ'ડતે રહો **નમાઝ** બહેતર યે કામ હે,
દીને રસુલે પાકકા ઈસિશે ક્યામ હે.
મત ખાવ સોર સોરકા ખાના હરામ હે.
યે દુવા **ખુદા** સે મેરી સુબહો શામહે.
પાબંદ **બે** નમાઝીકો કરદો **નમાઝ** કા,
ઔર ઉસકે દીલમેં શૌખ ભર દો **નમાઝ** કા,
નારજ અપની બીબીસે હોતે હો હર ઘડી,
કહેતે હો કામ ખુબ રોજ ઉસકો ઘડી ઘડી.
ઉંસકો ભી કુચ્છ **નમાઝ** શીખાઈ કોઇ ઘડી.
તુમસે નિકાહ કરકે વો મુશિબત મેં હે પડી.
દેખો **નમાઝ** પ'ડના ન ઉસકો શીખાવોગે,
બીબી કે સાથ આપભી **જહુન્નમ** મેં જાઓગે.
અય મોમીન **નમાઝ** કો કરના ના તુમ કઝા.
કુરઆન મેં યે સાફ કહેતા હે **કીબરીયા.**
તક્ષખી સે મરગંકે લીયે હે એક એ દવા,
અંધેરી કબ્ર મેભી બસાયેગી વો **ઝીયા**
મરનેકે બાદ હશ્રમેં દુલહા બનવાએગી
સેરા નઝીક્ત કા યેહી સરપે ઉડાયગી.
શીમરે લઈને સરકો જો તનસે જુદા કીયા,

ઉસ વક્ત મેરે **હુસેન** સીજદે મેં ઝુક રહા.
હક્કી રજા મે અપના વહી ઘર લુટા કીયા
દેખા યેહી હે પીચારી ઇબાદત **નમાઝ** હે,
ભુલે ના દમે તક વો નીયામત નમાઝ હે.
અય મોમીને **નમાઝે** ખુદાસ મીલાયગી,
મરનેકે બાદ એહી **જન્નત** ખુલાયગી.
ખાલીક સે તુમકો રોઝે જઝા બખસવાએગી,
જીતને સાથ અપના ઉન્હે લેકે જાએગી.
સારી એબાદતુ- મેં એબાદત **નમાઝ** હે,
અય મોમીનો એ **દીનકી દોલત** તમામ હે.
જો કુરાન કે મરતબાથા બતાયા **નમાઝકા,**
હોવેગા સરપે હસરતે શાયા **નમાઝકા.**
મજબુત પકડે હાથસે પાયા **નમાઝકા,**
એ મરતબા ખુદા ને બતાયા **નમાઝકા.**
પઢલો **નમાઝ** દીલસે તો હોજાવગે **વલી,**
ખીલ જાએગી ફીર આપકે દીલ-કી કલી કલી.
તોફીક દે શરીરકો અય મેરે **કીબ્રોરીયા,**
કરતા રહુ **નમાઝકી** તબલગી મેં જાબજા.
કરદો યે અપની જાનકો **ઇસલામ** પર ફીદા,
અય બે **નમાઝી** ઓ તુમસે યે કહેતા હું બરમલા.
ડંકા યે દીનકા હે બજાને કે વાસ્તે,
પઢલો નમાઝે ખુલદ મે જાને કે વાસ્તે.

ગઝલે-મુશતાકે— —:▭:—

ઉસને કહા કીસકા હે તું મયને કહા **બંદા** તેરા.
ઉસને કહા ચાહતા હે કીયા, મયને કહા **જલવા** તેરા.

ઉસને કહા યે તો બતા, શાને રૂખે ગેસુહે કીયા,
મયને કહા વલ્લેલ મુંહ વસમ્શ હે મુખડા તેરા.
ઉસને કહા કયાથા વોહ જો **મુસાને** દેખા તુરપર,
મયને કહા શમ્શુર દુહા બદરૂજદુજા જલવા તેરા.
ઉસને કહા તવહીદે હક કબસે હુઇ રોશન બતા,
મયને કહા અહમદ મેરે, જબસે બજા **ડંકા** તેરા.
ઉસને કહા તુને સુની મેરી સતાયેશ કીસ જગેહ,
મયને કહા **કુરઆનમેં** સબ વસફહે લીખ્ખા તેરા.
ઉસને કહા પેહચાનલે મય હું **મોહમદ મુસતુફા.**
મયને કહા **સલ્લેઅલા** કુરબાં હે શયદા તેરા.
ઉસને કહા અલતાફસે કર મુદદુઆ અપના બયાં,
મયને કહા જીસદમ મરૂ પડતે હુવે **કલમા** તેરા.
ઉસને કહા તુ કોન હે કયા નામ હે યે તો બતા,
મયને કહા **મુશાતક** હું ઓર ખાકે પા શાહા તેરા.

ગઝલે-અફઝલ-તર્જે-કવ્વાલી—

કુરકતમેં **મોહંમદકે** મેરી જાંપે બની હેં,
બતલા—દો કહાં મેરા **રસુલે મદની** હે.
દીલ ખ્યાલસેં ઉસ માહે અરબકે હે પરેશાં,
જાન કેહતી હે કાલીબમેં મેરી જાંપે બની હે.
શક હોકે કમરને કહા **અલ્લાહુકી** કુદરત,
કયા **ચાંદસી** સુરત તેરી માહે મદની હેં.
તૈબાકા મેં બુલબુલ હું ચેહકતા હું **નબીજી,**
સરદાર દો આલમકા **રસુલે મદની** હે.
મીલ-જાયેં જો **અહમદ** તો કહુંગા યે મેં ઉનસે,
કુરકતમેં પીયા દેખો તો કયા ગત યે બની હે.

મુજરીમ હૈં ગુનેહ-ગાર હૈં સબ કુછ વલે **અફ્ઝલ,**
જન્નત હય જગા જબ તેરી પર તવક્કે ગની હૈ.

ગઝલે-જૈદત— —:▭:—

ક્યા નુરકી તસ્વીર થી તસ્વીરે **મોહંમદ**
ગાલીબ થી સાહો મેહેરપે તસવીરે **મોહંમદ.**
તકદીરે કે **ઈલાહીસે** ન-કમ થા કીસી સુરત,
ઈસલામકે હર કામમેં તદ્બીરે મોહંમદ.
ગીરતી ન-કભી ચાહમેં **યુસુફકે-ઝુલેખા,**
ગર ખ્વાબમેં વોહ દેખતી તસ્વીરે **મોહંમદ.**
કાઅબેમેં બુતોંને કીયા **અલ્લાહકો** સિજદા,
પથ્થરમેં અસર કર ગઇ **તાસીરે મોહંમદ.**
લબ તક ન મસીહા કભી લાતે દમે કદમ,
સુન લેતે જો કાનોંસે વોહ **તકરીરે મોહમંદ.**
બાઝુએ **મોહંમદ** નહો કયું કાતે હે ખય-બર,
થી દસ્તે **યદુલ્લાહમેં** શમશીરે **મોહંમદ.**
નીકલે ન મોરે ખ્વામસે કયું નાઅતકે મઝમું,
જૈદતકી ઝબાં બન-ગઇ જાગીરે મોહંમદ.

નઇ-ગઝલ.—તર્જે-કવ્વાલી—

ગુલ બાગે તમન્નાકી ચુનચુનકે બીના ડાલી,
લાયા હું મદીનેમે મહેબુબે ખુદા ડાલી.
દરબારે મોહમદમે લે જાનેકે કાબીલ હો,
ચુનચુનકે તુ ઇસ ગુલકીલાબાદે સબા ડાલી.
બર આઇ મુરાદે સબ અરમાન હૂવે પુરે,
ગરદન તેરે રોઝે પર જીસ વખત ઝુકી ડાલી,

દોજખસે બચાતેહી કવસર હમે પીલા પાયા.
અલ્લાહસે હક કરકે જન્તભી દીલા ડાલી,
જન્નતકો ભલા તેરે રોઝસે કહાં નીશબત.
આ દુસરી મદમેહી પહેલે યે બીના ડાલી,
જન્ન હમે મીલ જાએ યે આપકા સદકા હે.
હમને ના કોઈ એસી દુનીઆમે બીના ડાલી.
હરગીજ નહી માનુંગા કહે દુંગા મે **મોહમદસે,**
તુને તો ફલકસે મેરી તુરબત ભી મીટા ડાલી.
લીલ્લાહ ખબર લીજીએ બીમારે મોહબતકી,
અબતો ગમે ફુરકતને એક આગ લગા ડાલી.
રોરો કે તેરે ગમમે હસીયાંકી રીહાઈ સબ.
આકા તેરે જમુ કો અસકુને બહાડાલી.

ગઝલે-(નીયર)—તર્જે-કવ્વાલી—

ખુદાયા કયરકી મુસીબતોમેં યે **તાજ** વાલે પડે હુએ હંય,
કદમ કદમ પર હમારે ખાતીર **સીતમકે** ભાલે ખડે હુએ હંય.
હમારે **મહેમાં** જો આએ બનકર તો **જુલમ** કરને લગે હમીંપર,
ગઝબ હૈ અપને મકાંકે બાહાર મકાન વાલે પડે હુએ હંય.
સરોંપે દુસ્મન ખડે હુએ હંય, **ગલોંપે ખંજર** ખીચે હુએ હંય,
દીલોમેં **નશતર** ચુવે હુએ હંય. જીગરમેં છાલે પડે હુએ હંય.
હજારોં બચોંસે બાપ બીછડે, વોહ તેગે કાતીલસે હોકે ટુકડે.
સુહાગનો સે સુહાગ ઉજડે, મકાંમેં **તાલે** પડે હુએ હંય.
હવા જમાનેકી બીગડી **નીયર** તો **જુલ્મ** હોને લગે હમીંપર,
સુનાએં ફરયાદ કીસકો જાકર. જબાંમેં છાલે પડે હુએ હંય.

ગઝલ— —:▭:—

અય મેરે દીલે **શયદા** જો તું હય વોહી મેં હું,
અબ કીશ લીયે પરદા હય જો તું હય વોહી મેં હું.
આયના ઉઠા કર વો ફીર અક્સ સે યું બોલા,
ક્યું બાત નહિ કરતાં જો તું હય વોહી મેં હું.
અબ કીસ લીએ અય પ્યારે અબ મુજશે રૂકાવટ હય,
મેં **મોજ** હું તું **દરીયા** જો તું હય વોહી મેં હું.
મેઅરાજમેં ખાલીકને હઝરતસે યેહ ફરમાયા,
આ તુજસે નહિં પરદા જો **તું હય વોહી મેં હું.**

ગઝલે-લતીફ—તર્જે-કવ્વાલી—

પ્યારા હય ખુદા જીસપે વોહ ક્યા માહેલકા હય, **મેહબુબે ખુદા હય,**
કોનેનકા માલીક વોહી મહબુબ હુવા હય. ક્યા **સલ્લેઅલા હય.**
અય ખતમે રસુલ ખતમે નબુવ્વત હુઇ તુજપર, તુ સબકા હય **સરવર,**
તુજસા તો નબી કોઇ ન હોગા ન હુવા હય, બસ **નામે ખુદા હય.**
કુરબાન મોહમ્મદપે દીલો જાનસે મંય હું, **ઈમાનસે** મંય હુ,
કુરબાન યે જાં ઉસપે યે દીલ ઉસપે ફીદા હય **નુરે ખુદા હય.**
યે જા કે સબા કેહના રસુલે અરબીસે-**મક્કી મદનીસે,**
બીમારે મોહબતકા તેરે હાલ બુરા હય, તુ જીસકી દવા હય.
અરમા હય **લતીફ** અબ તો યેહી, દેખુ **મદીના**, હજરતકા કરીના,
યા રબ વહાં પહોંચા તુ જહાં તુરે ખુદા હય, યે **મેરી દુઆ હય.**

ગઝલે-" જલીલ "—:▭:—

વોહ **મોહબ્બત** હી નહીં જીસમે રૂસવાઇ ન હો,
જબ તમાશા તુમ હો ક્યું દુનયા તમાશાઈ ન હો.

ચુપકે ચુપકે રોય તનહાઇ મેં હમ ગેહ સોચ કર,
જાન દેદો હિજર મેં પર ઉનકી રૂસવાઈ નહો.
વોહ શબે વાઅદા જો આએ દેખ કર મેં ડર ગયા,
જાન લેનેકો દુલહન બનકે કઝા આઇ નહો.
લો મોહબ્બતે હી નહીં અબ વો ઈનાયતે રી નહીં,
મુજ સે મિલને કી કસમ ઉસને કહી ખાઈ નહો,
મુજકો અપની બઝમ મે દેખાનો બોલે ગએર સે,
કઓન હય ઇસકો નિકાલો કોઈ સઓદાઈ નહો.
અય **'જલીલ'** અબતો દોઆ હય રાતદિન હકસે યેહી,
રંજ હો તકલીફ હો આફત હો તનહાઇ નહો.

ગઝલે–હકીમ. —:▭:—

હુરો ગીલમાં સર ઝુકાતે હેં બડી **સરકાર** હે,
મરહબા સલ્લેઅલા કેયા સાબીરી **દરબાર** હે.
હોં અતા મુઝકોભી રંગે સાબીરી સાબીરી પીયા,
મં ફકીરે બેનવા, તેરી સખી **સરકાર** હે.
કયા બતાવું મે નીશામેં અપનાં મુરગાને ચમન,
સાબરી બુલબુલ હું ઓર કલીયર મેરા ગુલઝાર હે.
હો નઝર એક પ્યારકી મુઝપર કેમેં **બે** આસ હું,
અય નબીકે લાડલે તુમપર **ખુદાકા** પ્યાર હે.
મેરી કીસમતકા બદલ દેના **અલી અહમદ** પીયા,
આપકો આસાન હે **મવલા**–મુઝે દુશવાર હે.
અય શરાબે સાબીરી કયા કેફ હે **વલ્લાહ** તેરા,
મસ્ત હે કોઇ કોઇ **બેખુદ** કોઈ સરશાર હે.
લે ચલ અય શૌકે ઝીયારત જાનીબે **કલીયર** મુઝે,
ફુરકતે **સાબીરમેં** અબ જીના મેરા દુશાવર હે.

અય જમાલે રૂએ સાબીર વાહ કહેના તેરા,
દીલ હે બેખુદ આંખ મહવે લઝ્ઝતે દીદાર હે.
ક્યા પ્યારા નામ હે સાબીર પીયાકા અય **હકીમ**,
મેરી એક જાને હઝી કુરબાન સો સો બાર હે.

ગઝલે–બેદમ. તર્જે–કવ્વાલી—

મેં વો દીવાના તેરા અય રશ્કે **લયલા** હો ગયા,
શીકલપર મેરી તેરી–સુરતકા ધોકા હો ગયા.
આઈના ખાનેમેં જાતે જાતે યે ક્યા હો ગયા,
આપ અપની શીકલકા હમેંશા તમશા હો ગયા.
નામ થા **મયખાર** જીનકા બન ગયા **સાકી** વોહી,
જબ મયે પુર કયફસે–લબરેઝ મીના હો ગયા.
તેરે છુપનેમેં ભી અય પરદેનશીં એક લુત્ફ હે,
દેર થા જો ઘર તેરે છુપનેસે **કાબા** હો ગયા.
તુમ અકેલે ઓર કીતને ખેલ ખેલે દેખીયે,
એક લફ્ઝે કુન કહા ઓર કુનસે ક્યા ક્યા હો ગયા.
હો ગયા **બેદમ** મરીઝે ગમ તો આકર કબ્ર પર,
હસ કે ફરમાને લગે **ઈસા**–કે હાં ? અચ્છા હો ગયા.

ગઝલે–કાઝી— :▭:—

દીલજાનસેં **ફીદા હું**, **ચાહે બોલો યા ન બોલો.**
કુરબાન હો રહા હું, ચાહે બોલો યા ન બોલો.
તેરી ગલીમેં આયા તેરે ઇશ્કને સતાયા,
બદનામ હો રહા હું, ચાહે બોલો યા ન બોલો.
તેરે ઈશ્કકી **કટારી**, દીલપર લગી હએ કારી,
જખમી મેં હો રહા હું, ચાહે બોલો યા ન બોલો.

તેરે ગલેકા **ગજરા** મેરે ગલેમેં ઠએરા,
ગલે હાર હો રહા હું, ચાહે બોલો યા ન બોલો.
સીબ્લીતે ફુલમારા, **મન્સુર** જા પુકારા,
સુલીપે ચડ રહા હું, ચાહે બોલો યા ન બોલો.
મુરદેકા ઝીંદા કરકે, દમ કુમ્બે ઈઝની પ'ડકે.
મુજરીમ મએ સરપર. પહોંચા મએ દરપે મરકર;
બલહાર હો રહા હું, ચાહે બોલો યા ન બોલો.

નઈ–ગઝલ. —.▭:—

વો જબ નુરે યખસાં યહાં બનકે આયા,
તો **ઈમાન** દીલકી વાહ જા બનકે આયા.
કીસીકે થા લબપર મસરતકા નારા
કીશીકે ઝબાંપર કુંગા બનકે આયા.
કુઈ સર ન ગુ તેગે કસરાઓ કૈસર,
વોહ જીસદમ અરબકા **જવાં** બનકે આયા.
સમે કુરબ યે સાને મહેબુ બયત થી,
કહાંસે ગયા ઓર કહાં બનકે આયા.
કીસીકા વીલાયત કીસીકા કરામત.
કીસીમે એને અયાં બનકે આયા.
વહાં અકલ કુલથા મગર યહાં બી ફરરખ,
બ હુકમે ખુદાએ જહાં બનકે આયા.

ગઝલે–મુશા—તર્જે–કવ્વાલી—

દર્દ પ્રીરાકેજાના દીલકો સતા રહા હય,
સીનેસે દમ નીકલકર, આંખોમે આ રહા હય.

જલવા દીઆ દીખા કર, **રૂખકો** છુપા રહા હય,
દેખો હસા હસા કર, **ઝાલીમ** રૂલા રહા હય.
રૂરલે બાહાર આઈ, મસ્તો કો આપને સાકી,
સાગીર પીલા. પીલા. કર, ખુદ બના રહા હે.
બર્કે નિશાહે ઉનકી અશ્કે રવાં હમારા,
વો **લગા** રહી હય ઔર યે **બુઝા** રહા હય.
રફતાર મય પીતના, પીતને મય શેરે **મેહસર**,
જગતે **સુલા** રહા હય સાતે **જગા** રહા હય.
મય માગતા હું **બોસા** વાહ દે રહે હય **ગાલીં.**
યે લેને દેના કૈસા તુરંફ દીખા રહા હય.
અબરૂકા એક ઈસારા મુજકો દીખાદે **મુશા,**
આંખો મય દુશ્મનોકી **છુરીયાં** ચલા રહા હય.

ગઝલ-મુસ્તફા-તર્જે-કવ્વાલી—

ઉસીકો મીલા હય ખુદા **ચુપકે ચુપકે,**
જો કરતા હય અહો બુકા, ચુપકે ચુપકે.
જો કરદે ફના ઈસ બકા જાહીરીમેં,
તો હો જાય **વસ્લે ખુદા** ચુપકે ચુપકે ચુપકે.
જો હય મેરી હાજત—દિલી જલ્દ ઉસ્કો,
ઈલાહી તું કરદે રવા ચુપકે ચુપકે.
ગુનાહ જો કે કરતે હંય પોશીદા શખ્સે,
સજા ઉન્કો દેગા, ખુદા ચુપકે ચુપકે,
બડા મરતબા ઉસ્કો મહેસરમેં હોગા,
જો દેતે હય રાહે ખુદા ચુપકે ચુપકે.
કુલ ઉમ્મતકે ખાતિર **નિમાઝોમેં** હકસે,
દોઆ કરતેથે **મુસ્તફા** ચુપકે ચુપકે.

ગઝલે-બેકસ— —:▭:—

ફીલવાદે મેં કે ફસલ અબ આઇ બહારકી,
સાકી તુજે કસમ તેરે **પરવર દીગારકી.**
ઉસ શોખસે નઝર જો કભી હમને ચારકી,
બરછી નીગાહકી ઉસને **કલેજેકે** પારકી.
કાબેસે હય ગરઝ ન સનમ ખાનેસે ગરઝ,
સીજદા કીયા જહા મીલી તસવીરે **યારકી.**
તાબે તજલ્લીએ રૂકે જાના ન લાસકા,
રંગત હવામે ઊડ ગઇ સબ લાલા ઝારકી.
મકતલમે હમતો કત્લહી હોનેકો આએથે,
ક્યું રૂક ગઈ કીતીલસે તલવાર યારકી.
બોસે સબે વીસાલ લીયે ઇસ કદરકે વો,
કહેને લગે કે ખાઇ કસમ અબતો પ્યારકી.
તકદીર ઓજ પર હુઇ **બેકસ** ખુદાકા શુકર,
આદમ હે આજ બાદેપે ઉસ ગુલ એઝારકીં.

ગઝલે-મુસા—તર્જે-કવ્વાલી—

ચીખતી હય બુલબુલેં સુના ચમન રહે જાએગા,
અય ગુલો મીલ લો ગલે—વર્ના મહન રહે જાયેગા.
ચાર દિનકી ચાંદનિ, આખર અંધેરી રાત હય,
સબ ફના હો જાએંગે સબ જુલ મનન રહે જાએગા.
હંય યહે ગુલફાની ન ઇનસે દિલ લગાંઓ **બુલબુલો,**
આએંગી બાદે ખિજાં, સુના ચમન રહે જાએગા.
મંય વોહ આશિક બા વફા હું સુનકે મેરા ઇન્તેકાલ,
દેખ લેના હાથ મલતા, ગુલબદન રહે જાએગા.

દફ્ન કરકે સબ ચલે જાએંગે મુજકો આશના,
કબ્રમેં બસ સાથ અરમાનો મદફન રહે જાયગા,
હે ચૂકી વઅદા ખિલારી, માનલો અબતો કહા.
ગરદિસે હિજર સનમમેં હી યેહ **મુસા** મર ગયા,
સરપે તેરે ખુન અય ચર્ખે કોહન રહે જાયગા.

ગઝલે–ઠુમરી—રાગ–દેશ—ઉસ્તાદી—

સુનો તુમ યાર **પરદેશી**, બચન કયસે નીભાવોગે–હો.—બચન.
નદીઆં જોરસે બેહતી કવૈયાં સુજ ના પડતી,
પોકારૂં અપને હેમ્મતકું લગાદે પાર મેરી નઈઆ.—સુનો.
બાલપણ ખેલમેં ખોયા જુવાની નીંદ ભર સોયા,
બુઢાપા દેખકે રોયા, **નબીજી** આસરા તેરા.—સુનો.

ગઝલે–નૈયર.—કવ્વાલી–અલ્લાબન્દિજાન—

છુપા છુપા કે લેલીયા દીલ, અયશાં **દીલબાર** કોન હે
કુછ નઝર પડતી નહી, પરદે કે અંદર કોન હે.
સંગે અસવદ રખકીયા ઓર ખુદ **મદીના** જાબસે,
યે ખબર હોતી નહી **કાઅબે** કે અંદર કોન હે.
રોકતી હે દાઝે પીનહાંસે **શરીઅત** કયા કહું,
યા રસુલિલ્લાહતુ અલ્લાહો અકબર કૌન હે,
યા નબી તુઝસે બને લાખો **નબી સાહેબ વલી.**
અયસા હાથોંકા **સખી** દીલકા **દીલાવર** કોન હય.
સબસે અવ્વલ સબસે આખીર સબસે અફઝલ હય તું,
અંબીયામેં યા **નબી** તેરે બરાબર કોન હે.
પીરકી દીલ પર નઝર હે સબ ઉસે માલુમ હે,
જાનતા હે કોન યે ગુમનામ **નૈયર** કૌન હે.

ગઝલે-સુલતાન—તર્જે-કવ્વાલી—

શાને **નબી** તુમહી હો જાને **અલી** તુમહી હો,
અજમેર વાલે **ખ્વાજા** હીંદલ વલી તુમહીં હો.
પાતે હેં જીશકે દરપર સાઈલ તમામ મકસદ.—
અયસે કરીમ **નામી** અયસે સખી તુમહીં હો.
ઇસલામકી હીમાયત લારેબ કીહે તુમને,—
બેશક **મોઈનદીને** પયગંબરી તુમહીં હો.
પીરાને ચીસ્ત જીસપર કરતે હેં ફખ્ર હરદમ,—
વાહ દુસરા નહીં હે વાહ એકહી તુમહી હો.
હાજત તલબ તુમહીસે હોતે હેં અહલે મકસદ,—
મુફલીસકો અપને દરપર કરને **ગની** તુમહી હો.
સુલતાનકી તરેહસે મદદાહ હે જમાના,—
અયસે ગરીબ પરવર નામી વાલી તુમહીં હો.

(બુલબુલે બંગાલી)—ગઝલે-કવ્વાલી—

શીરીં જબા હુઇ હે **ફરહાદકે** દહનમેં,
લયલા પુકારતી હે **મજનુકે** પેરહનમેં.
ઇતરો મલાહ મલકર હલકેમેં **યાર** બેઠા,
બુલબુલ પકડને આયા સૈયાદ **અંજુમનમેં**.
આયાથા બુલબુલોંકી **તદબીરમેં** ગુલોને,
હસહસકે માર ડાલા સૈયાદકો **ચમનમેં**.
ચશ્મે સીહાયસે તેરી પરદેસે બતાકે,
તાલીમ હોને આયા ફીતના ફરેબ પનમેં.
બાઝારે **મીસ્રમેં** ચલ **યુસુફકા** સામાના કર,
ખોટે ખરેકા પરદા ખુલ જાયેગા ચમનમેં.

બોસેમેં લબ્કે હંસકર પર્દા દીખાયે ઉસને,
બીજલા ગીરાઈ સુલપર તક્દીરને **ચમનમેં**,
કોઇ નહીં હૈ તેરા મક્દુર હો તો **આતશ**,"
દે રખ અજુરા દસ્તે ગસ્સાલે ગોકનમેં.

ગઝલે-બેદમ-તર્જે-કવ્વાલી.

લયલાકો તુને અયાર **મજનું** બનાકે મારા,
કયસે શકીસ્તા દીલકો દરદર ફીરાકે મારા.
ફેરા હય પથ્થરોંસે સર કોહકન કા કીસીને,
મનસુરસે અલનહક કીસને કહા કે મારા.
અયાર તેરી કવા—ને રંગીયા ખયાં હો,
બુત બનકે આપ હમકો કાફર બનાકે મારા.
ગર બ્તન ગઈ બલાસે એ દીલ નહી ગમ ઉસકા,
કર શુકર ઉસને અપના બન્દા બનાકે મારા.
સબ ભર રખ્ખા ખીયાલે ગેસુમે ઉસે **બેદમ**.
ઔર સુબ્હ હમકો રૂખસે પરદા ઉઠાકે મારા.

ગઝલે-હાફીઝ—તર્જે-કવ્વાલી—

માહમેં ગર આપ હૈં તો શમેઅ **નુરાનીમેં** કૌન,
શમેઅમેં વાહ હૈ અગર રેહતા તો **પરવાનેમેં** કૌન.
કાહેકો **શેખો-બીરહમન** ઢુંઢતે ફીરતે હો તુમે,
ગર **ખુદા** બસતીમેં રેહતા હૈ તો વીરાનેમેં કૌન.
ગર કીસીસે કયું ઝગડતે હો શદા પીકર **શરાબ**,
ગર ખુદા મસ્તોમેં રેહતા હૈ તો ફરઝાનેમેં કૌન.
જોકે તુમ દેરો હરમમે ઢુંઢતે **હો** કીસ લીએ,
ગર ખુદા **મસજીદમેં** રેહતા હૈ તો ફરઝાનેમેં કૌન.
હે યે મંઝીલ સખ્ત તર સમઝો ઇસે હાફીઝ જરા,
બે-ખુદીસે **બા**-ખુદી બેહતર, હૈ આ-જાનેમેં કૌન.

ગઝલે-કવ્વાલી. —:▭:—

મજાહ દેતે હે ક્યા યાર તેરે **બાલ** ઘુંઘરવાલે,
તેરે બાલ ઘુંઘરવાલે તેરે બાલ ઘુંઘરવાલે.
પહેલેકી મુજશે તકરાર અબ તું કયાં કરતા હય પ્યાર,
તેરી તરફસે **યાર** મેરે દીલમેં પડ ગયે છાલે.
તેરી બાત હે જંજાલ મેરે દીલમેં આયા ખીયાલ,
આપની જુલ્ફો કો સંભાલ, ઓ **એકરાર** જાનેવાલે.

ગઝલે-મઝહર—તર્જે-કવ્વાલી—

દીલો જાન મેરા લેકર **દીલબર** કહાં ગયોરે,
મુજકો બનાકે **મુઝતર** **દીલબર** કહાં ગયોરે.
કાબામેં તુજકો ઢુંઢું યા બુતકદેમેં અય જીત,
જાઉ કહાં કહાં પર **દીલબર** કહાં ગયોરે.
ફુરકતમેં ઉસ **પરીકે** દીવાના વાર બનબન,
કેહતા યેહી હું દરદર **દીલબર** કહાં ગયોરે.
અબતો ખબર લો આકર વોહ ઈશ્કક જીગરપર,
કારી લગાલે **ખંજર-દીલબર** કહાં ગયોરે.
દીખલા વોહ અપની **સુરત** જો નુરકી હય મુરત,
બે પરદા અય શરાવર **દીલબર** કહાં ગયોરે.
ઉલફત બડહાકે પ્યારે હમસે હુએ કીનારે,
હયરાં બહોત હે **"મઝહર" દીલબર** કહાં ગયોરે.

નશતરે ઉલફત—ગઝલે-કવ્વાલી.

તેરે **જોગ** મે પહેનીકફની મેરે બાંકે જવાને મદની
તેરે નૈનોસે નુર ટપકતા, પટકા કમર મે નણુ વતકા.

અલ્લાહરે નાઝુક બદની, મેરે બાંકે જવાને મદની.
મેરે બાંકે રંગીલે **સૈયાં.** મય પડું હું તેરે પૈયાં.
કીજો ન મેરી દીલ શીકની મેરે બાંકે જવાને મદની.
હર **ફુલમે** તેરી **બુ** હય હુર રંગમે **તુંહી તું** હય,
તુઝે **ચંપા** કહું યા સમની, મેરી બાંકે જવાની મદની.

ગઝલે-અકબર.

—:▭:—

તાઝીમસે લેતા હે **ખુદા** નામે **મોહંમદ,**
કયા નામ હે અય **સલ્લે અલ્લા** નામે **મોહંમદ.**
સીજદેમેં રહા દસ સો બરસ સર ન ઉઠાયા,
જીસ વખ્ત **કલમ** લીખને લગા નામે **મોહંમદ.**
ડરતાથા **ગુનાહોંસે** મેં **રહમતને** નીંદા દી,
ગાફીલ તું કહી ભુલ ગયા નામે **મોહંમદ.**
કુરઆનમેં જન્નતમેં સરે અર્શ સરે લોહ,
કીસ શાનસે **ખાલીકને** લીખા નામે **મોહંમદ.**
હે ઉસપે હરામ આગ **જહન્નમકી** અઝીઝો,
જીસ શખ્શકે હો દીલ પે લીખા નામે **મોહંમદ.**
અકબર તું બચા ચાહે અગર નારે મકરસે,
સીનેકે નગીને પે લીખ **ખુદા** નામે **મોહંમદ.**

ગઝલે-મહમુદશાહ—તર્જે-લાવની.

કૌનો **મકાંમેં અહમદ** દુલ્હા રૂપ નીરાલા લાયા હે,
અયન અરબમેં દેખ જરા તું રબમેં ક્યસા સમાયા હે.
ઇન્ના ફતહનકા **તાજ** પેહનકર નસકુન મીનાલાકી સયેફ ઉઠાકર,
કલમયે હક વહદતકાં **ઘર** ઘર ઉસને **ડંકા** બજાયા હે.

અરબા અનાસીર **ખાકી** પુતલા **આદમ** જીસકા નામ ધરી,
જયસે થે વયસે ઉઠ ગયે ઔર ઊસમેં કયસા સમાયા હે.
રહ–મતે આલમ બનકર આયે, દોનોં જહાંકી બખશીશકો,
શબ્બીર શબ્બરકો ઝામીન દેકર **ઉમ્મતકો** છુડાયા હે.
આઇના ફના પીશ શેખકા **મહમુદશાહ** હો જીસકો નસીબ,
જીસને **ઇશ્કે–હબીબે–ખુદા**, ગર દીલમેં અપને સમાયા હે.

ગઝલે–અકબર–કવ્વાલી—

અર્શપે તુમહો ફર્શપે તુમ હરશયમેં બસઇયાં તુમહી તો હો,
લાવારીસકે વારિસ તુમ, દર્દ સુનઇયા તુમાહી તો હો.
બુલબુલમેં તુમ જાકર ચેહકે, ફુલમેં **બુ** બનકર મેહકે,
હર હરદેકી અદામેં અય દાતા **શામ શુનઇયા** તું મહી તો હો.
શુલીકી **મનસુરકો** તુંમને મરમદકા સર ઉડવાયા,
ફાઅબુદની કે બોસ્તામે તુમ બોલે, રંગ રગઇયા તુંમહી તોહો.
યુનુસકો માહીએ નીકાલા **આતિશ** કો મુલઝાર કીયા
યુસુફકો ચાહે કિનઆંમેં, ધિર બંધઇહી યા તુમહી તો હો.
તુમહીને અઝધરકો મારા હે, તુમહીને ખયબરકો લુટા,
શેરસે સલમાં કો બચાયા, અયસે **સિપઇયા** તુમહી તો હો.
ચાંદસે દો ટુકડે કર ડાલે, **સુરજકો** ઊલટા ફેરા,
બિછડે થે **આદમ–હવ્વાસે**, ઉનકે મીલઇયાં તુમહી તો હો.
જલદી આવો મદદકો **વારિસ**, નઇયા ડુબી જાતી હય,
તુમબિન કિસ્સે કહે–યે–**અકબર**, ઇસકે ખેવઇયા તુમહી તો હો,

ગઝલે–દાગ—તર્જે–કવ્વાલી—

ગર હો ઝલક બાહમ ઇનશાન કરકે ભૂલે,
એહસાનકા મઝા હે એહસાન કરકે ભૂલે.

નશતરસે કમ નહીં કુછ છેડહે આરજુકી,
આશીક મીઝાજ કયું કર **અરમાન** કરકે ભુલે.
અપને કીયેપે નઝાં—હો, આદમી ન હરગીઝ,
તાઅત—હો—ઈતાઅત, ઇનસાન કરકે ભુલે.
ખુદહી મુઝે બુલાયા ફીર બાત ભી ન—પુછી,
વોહ **અંજુમનમેં** અપની **મેહમાન** કરકે ભૂલે.
અબ ઇશ્કકા સહીફા યું દીલસે મીટ ગયા હે.
જીસ તરેહ **યાદ** કોઈ, **કુરઆન** કરકે ભૂલે
અય **દાગ** અપના એહસાન રખખેગા કાતીલ,
વોહ ઓર મેરી **મુશકીલ આસાન** કરકે ભુલે.

ફોનોગ્રાફ ગાયન—(જલશા સંગ્રહ)—કવ્વાલી—ગઝલ.

તુને પીતકા વાયદા કરકે પીઆ, મોસે પ્રીત લગાના છોડ દીયા,
વોહ મહેરકી અંખીયાં ફેર લીની, હરદમકા આના છોડ દીયા.
જરા દરસ દીખાકે બોલો સજન, તોરે બોલોપે વારૂં સબ તનમન,
તેરે ઇશ્કમેં ખોયા સારા જોબન, મેંને અપના બીગાના છોડ દીયા.
ઈસિ ચાહસે પેહલે નેહ લગા, ઓર મનકો મેરે ફેર લીયા,
અયસે બસે કીસ દેશમેં જા. જો ઈસ દેશકા આના છોડ દીયા.
જાયેં એરી સખી **અજમેરકો**, ચલ જહાં અપને પીયાકા બાસા હય,
પીઆ બીના કુછ ભાવત ના, મેને દીલકા લગાના છોડ દીયા.

ગઝલે—તજમ્મુલ—શાને—ખ્વાજા—

દીલકો લુભા રહી હે **ખ્વાજાકી** પ્યારી સુરત,
હયરતમેં લા રહી હે **ખ્વાજાકી** પ્યારી સુરત.
ફીર—લે રહી હે ચુટકી દર પરદા મેરે દીલમેં,
ફીર યાદ આ રહી હે **ખ્વાજાકી** પ્યારી સુરત.

ઉશશાક સોઝે ગમસે હેં બહરે દીદ જલતે,
તનમન જલા રહી હે **ખ્વાજાકી** પ્યારી સુરત.
બેહોસ હો રહે હેં તાલીબ દમે નઝઝારા,
ક્યા હોશ ઉડા રહી હે **ખ્વાજાકી** પ્યારી સુરત.
ક્યુંકર નઝર ન આયે આબાદ ઝુંપડા ગેહ,
દીલમેં બસા રહી હે ખ્વાજાકી પ્યારી સુરત.
હસરત નીકલ રહી હે દીદારકી **તજમ્મુલ**,
કિસમત જગા રહી હે ખ્વાજાકી પ્યારી સુરત.

(નવનેહાલે ગુલસન)—તર્જે–ગઝલ–કવ્વાલી—

યે કયસે બાલ બીખરે હે, યે સુરત ક્યું બની **ગમકી**,
તુમ્હારે દુશ્મનોકો ક્યા, પડી હે મેરે **માતમકી.**
મઝા ઈસિમેંહી આતા હે, **નમક છીંરકો નમક છીંરકો,**
કસમ લેલો નહિ આદત, **મેરે ઝખ્મોં કે મરહમકી.**
શીકાયત કીસશેં ક્યા કજીએ, હય ક્યા ઉલટા ઝમાનાં હે,
બડાયા પ્યાર જબ હમને માહબ્બત આપને કમકી.
ન મીલયેગા ન મીલયેગા, કોઇ હમ મર ન જાએંગે,
ખુદાકા શુક્ર હે પેહલે કે–મોહબ્બત આપને કમકી.
ખુદા જાને તુમ્હેભી, રહેમ આતા હે ગરીબોં પર,
પસે પરહદ તો મોહલ્લત, નહિ મીલતી કોઇ **દમકી.**
વહાં જાતે હો **થમ થમ** કર, ચલો **ઐશીભી** ક્યા જલદી,
ખુદા રખ્ખે તુંમહી તુમ હો, નજર પડતી હે **આલમકી.**
જીસ રંગમેં અય યાર સુજે, તું નઝર આયા,
એસા કોઇ ગુલશી નહિ, ખુશરૂ નઝર આયા.

ગઝલે-મીંરાશાહ. —:▭:—

સદા દીલમેં તસવ્વુર હે **અલાઉદ્દીન સાબીરકા,**
વઝીફા નામ બેહતર હે, અલાઉદ્દીન સાબીરકા.
કલામે હુસેન નુરાની જમાલે જલવા રહમાની,
મીસાલે માહે અનવર હે અલાઉદ્દીન સાબીરકા.
શરીફે અલ્કવો આખીર રહી હે ઝાહીરો બાતીન,
સલરા **રોજે મેહશર** હે, અલાઉદ્દીન સાબીરકા.
જીસે ખ્વાહીશ હો ફરબે વાસીલે હક જાતે મે અલાકી,
ચલા જાવે ખુલા દર હે, અલાઉદ્દીન સાબીરકા.
મરીઝે નાતવાં હું મુનિસો હમ દમ નહીં કોઇ,
દો આલમમેં વોહી ઘર હે અલાઉદ્દીન સાબીરકા.
સગે દરબારે આજીઝ હું બહો વ રંજુર **મીરાંશાહ,**
સઘ માકીને જલંધર હે અલાઉદ્દીન સાબીરકા.

નાટકે—વતન-બંસરી—

ખોલ કર આંખે જો દેખા તો યહાં કુછ ભી નહીં.
મા સીવાએ રંજે **હસરતકે** યહાં કુછ ભી નહીં.
હમ અજલસે સુનકે આએથે બહોત તારીફ પર,
આકે જબ દુનીયામેં દેખા તો યહાં કુછ ભી નહીં.
પૂછા **દારાસે** કહો દુનીયાસે તુમ ક્યા લે ચલે,
દસ્તે હસરત મલ કે બોલા મહેરબા કુછ ભી નહીં.
કલતો ઉડતે થે ફરે રે આજ ઉનકી કબ્રપર,
ના મુરાદીકા હય ઝુંડા ઔર નીશા કુછ ભી નહીં.
રંજ હોગા દેખ લોગે પ્રેમકી **તુરબત** અગર,
ખાખ મીટી કે સીવા બસ **હું ન હાં.** કુછ ભી નહીં.

ગઝલે-સાદીક. —:▭:—

સખીરે મએ **પીતમકો** ક્યુંકર મનાઉ,
યેહ આતી હએ જીમેં કે **જોગન** કહાઉ.
છુપાકર સનમ મુજકો એ એસાહી દેખે,
તો લાઓ ભભુત અપને મુહ પર લગાઉ.
મનાઉં **પીયાકો** મએં કીસ કીસ તરેહસે અબ,
યેહ દર્દે **જીગર** જા મએં કીસકો સુનાઉં.
પીવ પીવ કહે સરકે બલોંકે અપને,
ઉદાસન કહાઉં **જટા** મએં બડાઉં.
ફીરૂં મએ નગર હો ગલે ડાલ ઘંટા,
જઈ બએઠું . દીલકી મય ધુની જગાઉં.
નહી કામ કુછ ખએર **સાદીકકો** ઉસ બીન,
કેલે નામ અગર દીલકો અપને રીઝાઉ.

નાટકે-વતન બંસરી—ગઝલ—

ન તુ **જોગી** બન ન બીરાગી બન, ન લગાકે **ખાક** તુ બનમેં જા,
જો **ખુદાકો** હય તુજે ઢુંડના, કીસી મારફતકે ચમનમેં જા.
જો ખુદીકો અપની મીટાએગા તો ખુદાકી જાતકો પાએગા,
તુજે ઉસકા નુર હય દેખના તો મીસાલે ચાંદ ગહનમેં જા.
વોહી **ઈસામેં**, વોહી **મુસામેં**, વોહી **કાબામેં**, વોહી **કલીસામેં**,
વોહી **કૃષ્ન**, બનકે હય છુપ રહા ઉસકે ઢુંડ ને **બીન્દ્રાબનમેં** જા.
વોહી **રામમેં** વોહી **રહીમમેં** વોહ **અલીફુરામ ઓરલીમમેં**,
વોહી કહે કે કુન કહી ચલદીયા ઉસે દેખ અપને તું તનમેં જા.
તું અબસ મીટાતા હય રંગ બુ તુજે કૌન જાને હય કૌન તું,
કહા માલ લે ફખરે બે નવા તુ યાંસે અપને વતનમેં જા.

ભજનવાણી–ગઝલે–સતાર—કવ્વાલી—

નુરકા જલવા દિખાયા યારને, હાય દિવાના બનાયા યારને–નુરકા.
મસ્ત મુ ર્શીદને કીયા અબતો મુજે, જામ ઉલ્ફતકા પિયાલા યારને–નુરકા.
અબ નહિ ઉનકો આરામ ચૈન ખ્વાબમેં, જલ્વા દીખાયા યારને–નુરકા.
મેરી હસ્તીકો મિટાનેકો લીય, દીલકે અંદર ઘર બનાયા યારને–નુરકા.
સુરતે મુર્શિદમેં પાયા યારકા, હાં ખુબ હે નકશા બનાયા યારને–નુરકા.
રાજ મખસી જાયદા જાવે નહિ, ભેદ સબ ઇસમેં છુપાયા યારને–નુરકા.
અર્શ આજમ પર ભુલા મહબુબકો, યારકો મદમાં બનાયા યારને–નુરકા.
ચાર પર સતારકો હાંડર ડીદા, ખુબ જકડકર કહ દિખાયા યારને–નુરકા.

નઇ–ગઝલ—મુસતેહઝાદે–શમ્શ—

યા અહમદ મુરસલ હું ગીરેફ્તાર–તુમ્હારા–મીલ જાવે ખુદારા,
બદ નામ હુવા હું સરે બાઝાર તુમ્હારા, મીલ જાઓ ખુદારા.
મરતા હું તપે હીજ્રસે અબ શાકએ મશહુર–ઓર હાલ હે અબતર,
સદહેફ કે–ફીર મુજસે નહી પીયાર તુમ્હારા–મીલ જાઓ ખુદારા.
પુછો જો કભી મુજસે કે હે કીસકા તું શયદ–કેહદું યેહી હાશા–
મુજકો હે ફકત ઇશ્ક–કા આઝાર તુમ્હારા–મીલ જાઓ ખુદારા.
તાલીબ હું નમે ઝીલ્લે હુમાકા નજીના કા–અબ વાલીયે લીયે બતહા,
કાફી હે મુજે સાયએ દીવાર તુમારા–મીલ જાઓ ખુદારા.
કુરબાન હુ સો જાસે બલાએં તેરી લેલું–ફુલા ન સમાઉં,
એક બાર હો ગર ખ્વાબમેં દીદાર તુમ્હારા–મીલ જાઓ ખુદારા.
ગર દરદે મુહબ્બતકા નહી આપકો બાવર–અય દીનકે સરવર–
લો દેખો મેરી નબઝ હું બીમાર તુમ્હારા–મીલ જાઓ ખુદારા.
હોબાદેસબા ગરસુએ યસરબ તેરા જાના–હઝરતસે યે કેહના,
બેચેન હે યે "શમ્શ"–ભી દીલ અફગાર તુમ્હારા–મીલ જાઓ ખુદારા.

નઈ–ગઝલ— —:▭:—

તેરી આંખોંને ગેહ કયા, જાદુસા નકશા કર દીયા,
ચુટકીયાં લેકર જીગરમેં દરદ પયદા કર દીયા.
દીલકે દો ટુકડે કીએ હમને કીસીકી યાદમેં,
પહેલે **બુતખાના** થાં દીલ અબ હમને **કાઅબા** કર દીયા.
એક હી મીટ્ટીસે દોનોં કો બનાયા થા મગર,
શાન ઉસકી મુજકો **મજનું**–તુજકો **લયલા** કર દીયા.
તેરેહી ચશમે કરમસે શાકીએ બંદા નવાઝ,
ઝરરે કૌ **ખુરશીદ** ઓર કતરે કો **દરયા** કર દીયા.
મારદેના ઓર જીલાના કામહે **માઅશુક** કા,
આંખસે મારા લબે નાઝુકસે ઝીન્દા કર દીયા.
દીલ તડપકર **જામ** બન કર ઓર તડપકર રેહ ગયા,
ક્યા ભરી **મેહફીલમેં શાકીને** ઈશારા કર દીયા.
ઈશકકી મજબુરયાં પુછે ' **ઝુલેખાં** સે કોઇ,
મીસરકે બાઝારમે યુસુફકો રૂસ્વા કર દીયા.

નઈ–ગઝલ—"યાદે–નબી"—

હે **દો** આલમમેં સબકા દુલારા **નબી,**
હે ખુદાકા પીયારા હમારા **નબી.**
આસીયોં કો નહિં ખોફે મેહશર ઝરા,
હે **જહાં** કા સહારા હમારા **નબી.**
બેહરે રન્જો અલમ મેં હંય ગરકાવ **હમ,**
પાર લગ જાએ બેડા **હમારા નબી.**
રોશની જીસકી મેહરે મુન્વર મેં **હે,**
નુર ખાલીક કાહે ક્યા સીતારા **નબી.**

અરશ પર પોંહચે જીસદમ રસુલે ખુદા,
હકને હંસ કર પુકારા હમારા નબી.
ઉસ કે પરતોસે દુન્યામેં હે રોશની,
અરશે હક કાહે તારા હમારા નબી.
હલ હુઇ મુશ્કીલે અપની બસ એક આન,
હમને જીસ દમ પુકારા હમારા નબી.
હિન્દ મેં ક્યુ નહી મય રેતા રહું,
મેં ઇધર તું ઉધર હે હમારા નબી,

ભજનવાણી–ગઝલે–સતાર—તર્જે–કવ્વાલી—

તું **દીલબર** હે તો મેં **દીલ** હું, તું **ગુલશન** હય તો મેં **ગુલ** હું,
અગર ગુલ્શનકા ગુલ હે **તુ**, તો **મંયભી** તેરા બુલબુલ હું–તું૦
અગર તું **યાર** હે મેરા, તો મંય **દીલદાર** હું તેરા,
અગર તું ચહેરે **અનવર** હે તો મંયભી જુલ્ફ સુમબુલ હું–તું૦
તું **ખુરશીદ** હે તો મય **જરી**, તું **દરિયા** ઔર મેં ખતરા,
અગર તું **શીપ** હે તો મંયભી, **મોતી** ઉસમેં બેમુલ હું–તું૦
અગર તું **તેગે–મોસા** હે, તો મંયભી **હાલે–અહેમદ** હું,
અગર તું હય શાહીદે કરબલા, તો મંયભી દુલદુલ હું–તું૦
અગર તું નુર હય જાના, તો મંયભી નુરકા ઘર હું,
અગર **સતાર** હય શયદા, તો મંય દિવાના બીલકુલ હું–તું૦

ભજનવાણી–ગઝલે–સતાર—કવ્વાલી—

સીસા હે મસ્તી મેં ઓર, મસ્તી મેરી સીસેમેં **હે**,
ક્યોં ન પીવું શૌખસે, મેરાહી દીલ સીસેમેં હે.—સીસા૦
અયે બખરો યા ખરો, અબ પંખે શલી અય સુના,
હય **પરીકે** હાથમેં સીસા, પરી સીસેમેં હે.—સીસા૦

પીને બાદીય જામલે, સાકીસે તલબ કર દોડકર,
ખુત્ર ગઈ તકદીર મેરી, હરઘડી સીસેમેં હે.—સીસા
એક ચીલ્લુ આબ પીલા, સનાર અપને યારસે,
ક્યા કહું મેરી નજર, આબ હરઘડી સીસેમેં હે—સીસા

ગઝલે—ફીદા. —:=:—

સદઝમીં અલ્લા ક્યા હે હરરીઝ. અજમેરકી
શીર દેખા મુજકો બહારે ખુશ—નુમાં અજમેરકી.
રોઝ કરતા હું ખુદામે ઇલતીજા અજમેરકી,
માંગતા હું શાહે તયબાસે દુઆ અજમેરકી.
આની હે શોકે ઝીહારતેં યહાં ખલકે ખુદા,
બડગઇ તાસીર ક્યા તુઝસે શહા અજમેરકી.
આંનીસારે ખ્વાજા સાહેબ હો ગયા હું અય ફીદા,
બાયગી ક્યું કર મેરે દીલસે વીલા અજમેરકી.

"પીરાને કલીયર"—કવ્વાલી—ચાર—બેત—

કુલકી તરાહ આપ જો બલ ખાયે હુવે હો,
માલુમ હુવા ગયરકે બહકાયે હુવે હો.—
જાના નહિ રહેનેકા સદા એક જમાના,
આજ ઓર હય કલ ઓર નહિ ઈશકા ઠીકાના.
હો જાએગા અંદરેઝ યે હુશ્ન રવાના.
ક્યા પરકે મેરી જાન તુમ ઈતરાયે હુવે હો.—
અલ્લાહ કરે આપ ભી આશીક હોં કીશીપર,
ઓર ઉસકે સીવા ચેન ના આયે તુમે દમભર.
માલુમ હો તબ ઈસ્ક ઇસે કહેતે હય દીલબર,
મેરી તરાહ તીરે સીનમ ખાએ હુવે હો.—

ક્યું ટેડી નઝર આજ હે ક્યા દીલમેં હય ઠની,
મુહ સુરખ હે ગર માયે છે હો યા જોશે જવાની.
યા ગેરયે કુછ કે આપસે લગાઈ મેરી જાની,
તે વરસે નુમાયાં હય કે બલ ખાયે હુવે હો.—
ઉસ શોકને દેખા જો મુઝે મુશતેરા હરા હે,
ફરમાયા જમાલ આ ક્યું આજ પગેશાં.
લો આજકી સબ હોઈંગે હમ આપકે મકેમાં,
અરમાંન નબાકી રહે તરસાયે હુવે હો.—

ગઝલે-તાહેર. —:—:—

અજલ એક દીન સબકો આકર રહેગી,
જીસે જાન કહેતે હેં જાકર રહેગી.
મઝા મૌતકા સબકો ચખના પડેગા,
યે મીટ્ટીમેં એક દીન મીલાકર રહેગી.
કઝાકો યે સમજો કે સર પર ખડી હએ,
યે હસતી કો શબકી મીટાકાર રહેગી.
ખુલી હએ અબ આંખે ન ભુલો અજલકો,
યે કઝા લહદમેં સુલા કર રહેગી.
અજબ જીસકી બાલી પર બેઠી હે આકર.
તો દુન્યાસે ઉસકો ઉઠાકર રહેગી.
ન છોડેગી પ્યાસી મોહબ્બત-નબી કી,
શરાબત તહુરા પીલા કર રહેગી.
કઝા આએગી જાન જાએગી તાહેર,
યો આકર રહેગી યે જાકર રહેગી.

નઇ-ગઝલ—તર્જે-કવ્વાલી—

નેનોમેં રૂપ જમાલ હમારે સામા રહા હય,
ઘટઘટમેં વો સાવરીયા રંગત દીખા રહા હય.
મોરલી બજાકે દાવા-દીયા મોડે દીવાના,
જોગી બનાકે મુજકો દરદર ફીરા રહા હય.
સખીયા સુનો હમારી બનેગી બેકરારી,
ઘુરકા ઉઠાકે સાબીર સુરત દીખા રહા હય.
ખીંચતા હય દીલ હમારા દુરી નહી ગવારા,
બાપદ હમારા પ્યારા હમકો બુલા રહા હય.
ખ્વાજાકે દ્વારે આકર કહે હો યે સુફી સાબીર.
અફસાને સીતમગર મુજકો સતા રહી હય.

ગઝલ-ગફુર—કવ્વાલી—અમી.જાન. અહમદાવાદી

યા ગયેરસે રહે યા હમસે તઅલ્લુકાત રહે,
જાન જાતી રહે ક્યા ગમ હે મગર બાત રહે.
સરકે કટનેકા મુઝે ગમ નહી પર ગમ યે હે,
બાત વોહ કીજીયે જીસમેં કે મુલાકાત રહે.
નીંદ આંખોમેં હે શરમાઇ હુઇ હે ચીતવન,
સચ બતાઓ કે મેરી જાન કહાં રાત રહે.
નઝઅકે વક્ત મુઝે છોડકે જાતે હો કહાં,
ઝીંદગી-ભર તો મેરી જાન મેરે સાથ રહે.
જામ હાથોંમે રહે તાકમેં ઇમાન રહે,
હાય ઇસ ઇશ્કમેં હિંદુ ન મુસલમાન રહે.
બાત જાનેકી અભી દીલમેં ખુશી હોવે ગફુર,
અબરભી સાથ રહે મોસીમે બરસાત રહે.

"જ્વાને-ઇશ્ક"—ગઝલ—

આશક કો યાર તુને **બીસ્મીલ** બનાકે મારા,
દેખા જીધરકો ઝાલીમ **જોબન** દીખાકે મારા.
તીરૂલીકી કુચ હે શક્કી, કુચ હી જવાની ઉઠતી,
નીકલા જીધરસે ઝાલીમ જોબન દીખાકે મારા.
મેરી તરફસે **કાસીદ** ઇસ **ગુલસે** જાકે કહેના,
આશીક કી કુચ ખબર હે જીસકો **રૂલાકે** મારા.
આયા જો સહરપર હમારાથી નઝાકત,
લાખું અદાસે ઉસને એક ફુલ ઉઠા કે મારા.
હશમત સે કહ્યું હે ખીંચતા આકર ગલેસે લગ જા,
બેઠે બીઠાએ તુને ઉલ્ફત બઢાકે મારા.

ગઝલે—વ સીલ—કવ્વાલી—

ફના હર ચીઝ તો હય ઓર બકા **અલ્લાહી અલ્લા હય**,
દીલે નાદાં દો આલમમેં સદા **અલ્લાહી અલ્લા હય**.
કરે કયા જાકે બયતુલ્લાહમેં અય ઝાહિદે મુસફિક,
હમારે ખાનએ દીલમેં બસા **અલ્લાહી અલ્લા હય**.
જહાં દેખા હય હમને એક શ્રીકા જલવગર દેખા,
હરમમેં " બુત કદેમેં જાબજા **અલ્લાહી અલ્લા હય**.
કલીસામેં હરમમે દયરમે મુરગાને ગુલશનમેં,
જીધર દેખો ઉધર સુબ્હો સામ **અલ્લાહી અલ્લા હય**.
ન જા તુ અય દિલે નાંદા ન તુ ઇસ નકશે ઝાહીર પર,
યહે દુનીઆ ચાર દીનકી હય સદા અલ્લાહી અલ્લા હય.
જબાં પર મોહરે ખામોશી હય લેકીન પીરજી અયે વાસીલ,
હમારા તાયરે દિલ કહે રહી, સદા અલ્લાહી અલ્લા હય.

રંડીઆનોકી મરમ્મત—તર્જે-ખ્યાલ—

રંડી **નહીં** કારીકી યાર **અય** **ઘરબાર** **લુટાને** **વાલે**,
ઇસમેં **વફા** નહીં જીનહાર, અય ઘરબાર લુટાને વાલે.
હય ઝુટા ઇશકા પ્યાર, સબ **નૈકોંકા** કારોબાર,
ઇસમે **નફઆ** નહીં હય યાર.................**અય.**
ઉસને દેખા **શેઠ** હય જીસકો, યહે જાલમેં લાએ ઉનકો,
ખાંકે માન કહા તુમ કીસીકો, અય બેટા મુરખી વાલે....**અય.**
જીસકે પાસ હો ડેમબસર મોટર, બસ મર ગઇ રંડી ઉસ **પર**,
ફિર કિસકા ઉડાયા છપ્પર, છકડા બગી મોટરવાલે...**અય**

ગઝલે-દીલબર—કવ્વાલી—

નામીં જો ફલાતુંથા વો ફર જાના મેહી હું,
કહેતે યહ જીસે કયસ વો **દીવાના** મેહી હું.
મેં **કાબા** હું વો **શેખ** જીસે કરતે હેં સીજદા,
હિંદુ જીસે પુજતે હે વો ખુમખાના મેહી હું.
મનસુર બના વો જો ચડહા દારકે ઉપર,
બોલા **અનલહક** થા વો મસ્તાના મેહી હું.
મે વો હું જલા દીલ જીસે કહેતે હેં કબાબા,
મય જીસમેં સમાતી હય વો પયમાન મેહી હું.
એહમદ બના ઓર મીમકે પરદેમેં છુપાયા.
દીલબર મેહી વો દીલબરે જાનાના મેહી હું.

નઇ-ગઝલ—કવ્વાલી—

દિલ લે ગયા **હમારા** **દિલદાર** **હસતે** **હસતે**,
કયા **કામ** **કર** ગયા **વોહ** **યાર** **હસતે** **હસતે**.
યારો **ઝરા** **ચલો** **તુમ** **લાઓ** **ઉસે** **મનાકર**,
વોહ **હો** ગયા હય **હમસે** **બેઝાર** **હસતે** **હસતે**.

મજ્લીસમેં **આશકોંકી** અમરૂ મેં તેરી દેખું,
આપસમેં ચલ રહી હય **તલવાર** હસતે હસતે.
યારો ન સહેલ સમજો તુમ હાલ નાંતવાકા,
અયસા ન હો મરે યેહ **બીમાર** હસતે હસતે.
ગર શોક દીદ હય પોંહચેંગે ઉસકે દર તક,
દેખેંગે હમ **મુસાફિર** દીદાર હસતે હસતે.

ગઝલે-નાદીર—તર્જે-કવ્વાલી—

ગર ખોફ હર્શકા હય **અલ્લાહસે લો લગાલે,**
દુન્યામેં ક્યા મઝા હય અલ્લાહસે લો લગાલે.
પીલે મયે મોહબ્બત, કર યાદ અપને **રબકો,**
ક્યા ખુબ યેહ નશા હય અલ્લાહસે લો લગાલે.
મત જા કીસીકે દરપર મત માંગ તું કીસીસે,
બેકાર ફિર રહા હય અલ્લાસે લો લગાલે.
તુ ચાલમે ન આના ઉસ બેસવા કે હરગીઝ,
દુન્યા બુરી બલા હય અલ્લાસે લો લગાલે.
જો માંગના હય તુજકો સો માંગ અપને **રબસે,**
હરબાર વોહ ખુલ્લા હય અલ્લાહસે લો લગાલે.
સબ યાદમેં ઉશીકી સરકો ઝુકા રહે હંય,
ક્યા **શાહ** ક્યા ગદા હય, અલ્લાહસે લો લગાલે.
નાદિર કીયે નશીહત અબ ગૌરસે તુ સુન લે,
યેહ સબસે કેહ રહા હય અલ્લાહસે લો લગાલે.

ગઝલે-દાગ—તર્જે-કવ્વાલી—

યહાંભી તું વહાંભી તું ઝમીં તેરી ફલક તેરા,
કહીં હમને પતા હરગીઝ ન પયા આજ તક તેરા.

સીફાતો જાતમેં યક્તા હે તુ અય વહીદે મુતલક,
ન કોઈ તેરા શાની હે ન કોઇ મુશ–તરક તેરા.
તેરે ફયઝે કરમસે નોરો નુર આ‍સમે યક દીસ હેં,
સના–ગર યક ઝર્‍રાં હરએક હે જીન્નો મલક તેરા.
કીસીકો ક્યા ખબર ક્યું ખયરો શર પયદા કીયા તુને,
કે જો કુછ **હે ખુદ** ક**મે** વોહ હે બે-રેબો શક તેરા.
ન જલતા તુર ક્યુંકર કીસ તરેહ મુસા ન ગશ ખાતે,
કહાં યે તાબો તાનાત જલ્લવા દેખે મરદમક તેરા.
દુઆ યે હે કે વક્તે મર્ગ ઉરાફી **મુશકીલ આસાં હે',**
ઝબાંપે **દાગકે** નામ આય, યા **રબ** યક બ યક તેરા.

ગઝલે–કાદીર—નઈ–કવ્વાલી—

અજબ **નાજો અદાસે** જાતે મન બન ઠનકે આતે હે,
કમરકો ખમ તના **છાતી** ચટક દામનસે આતી હે.
લગાકે આંખમેં કાજલ બનાકે **ઝુલ્ફકા કુંડલ,**
જમાકે હોઠોંપે મીસ્સી સનમ દરસનકો આતે હેં.
પેહનકે પાયેલેં પંજન ચલે આતે હેં મન–મોહન,
કે ગોરે ગોરે **હાથો** પર તુઝે **કંગન** સોહાતે હેં.
ખડે હે યારબી **દો–ચાર** લગાકે **ઇસ્ક કા બાઝાર,**
ખુશીસે આજ અંગીયામેં નઈ **જોબન** સમાતે હેં.
અરે ક્યું સો–રહા **કાદીર** મેં આઈ હું તેરી ખાતીર,
કે છડીયાં માર **ફુલોંકી** તુઝે **મોહન** જગાતે હેં.

ગઝલે–અસીમ. —:▭:—

કીસ તેઝીસે કરબલામે **ખીઝાં** હાએ **ચલી હે.**
એક આનમે પામાલ **હુવા બાગે–અલી હે.**

ઈસયાંકી મુસીબતસે બચી ઉમ્મતે **એહમદ**,
જીસદમ સરે **શબ્બીરપે** શમશીર ચલી હે.
ઝોહર કા જીગરબંદ **મોહમ્મદકા** નવાસા,
કૌનેનકા મુખતાર હુસેન-ઈબ્ને **અલી** હે.
મુસ્લીમ કે પીસર કેહને થે યેહ વકત શહાદત,
વેહશત ભરી કુફેકી હર એક ગલી હે.
જાન દેનેકો તૈયાર હુવા હકકી રજા પર,
હુર શાહકા મેહમાન **સઈયદે** **અજલી** હે.
ગીરયાસ બના ખુશક, ગુલુએ અલી અસગર.
યાની **કે** કુવિઝ તીરકી બુછાર **ચલી** **હે.**
સબ એહલે ફલક કેહતે લગે વાહરે હીમ્મત,
લાખોં **કે** મુકાબીલમે **હુસેન** **ઈબ્ને** **અલી** **હે.**
સર અપના કટાતે હેં પએ ઉમ્મતે **અહમદ**,
કયા આસીયોં પર શફકતે **અવલાદે** **અલી** હે.
હે આપકી યેહ દર્દ ભરી નઝમ મઝેદાર,
હર લફઝ **"અસીમ"** આપકા મીસરીકી ડલી હે.

ગઝલે-કૃષ્ણ—મુજાજાન-બરતપુરવાલી—

યે તકાઝા હય કીસીકા ખ્વાહિશ પરદેમેં હો,
પરદા દારોકે **તવસ્સુલકી** દૂઆ પરદેમેં હો.
નાઝભી પરદેમેં **હો** અય જાં-**અદા** પરદેમેં હો,
લુત્ફકી જો બાત હો એહરે **ખુદા** પરદેમે હો.
તેરે **સદકે** ચારાગર ખુલને ન આએ રાઝે ઈશ્ક,
મેં **મરીઝે** **ઈશ્ક** હું મેરી **દવા** **પરદેમ** હો.
તુમકો **પેહચાને** **હકીકત** મેં વો આંખે હેં કહાં,
મેં **તુમ્હી** જાનો **કે** કહા ઝાહીર હો કયા પરદેમેં **હો.**

ક્યું પસંદ આએ ભલા ઉસકો ખુલ્લા નામ મેરા,
યા **ઇલાહી** મુદ્દતોં તક જો રહા પરદેમેં હો.
મેરા દાઅવા હય કીસી સુરતસે છુપ સકતા નહીં,
વો અગર ઝાહીરમેં હો અય **કૃષ્ણ** યા પરદેમેં હો.

ગઝલે–અમીર. —:▭:—

ઇશ્કમેં જીસે ગુઝરને હય ગુઝરને વાલે,
મોતકી રાહ નહીં દેખને મરનેવાલે.
દાગ દીલસે મેરા કહેતા હય રેહ ઉનકા જોબન,
દેખ ઇસ તરહ ઉભરતે હય ઉભરને વાલે.
આખરી વક્તભી પુરા ન કીયા વઅદએ વસ્લ,
આપ આનેહી રહે, મર ગયે મરને વાલે.
ઉઠે ઓર કુચએ મહબુબમેં પહોંચે આશક,
યેહ મુસાફીર નહીં રસ્તે મેં ઠહેરને વાલે.
જાન દેનેકો કહા મેંને તો હસકર બોલે,
તુમ સલામત રહો, હરરોઝ કે મરને વાલે,
બઝમ માતમમે, કભી શબહીકો આજા છુપકર,
ઓ મેરે સોગકે પરદેમેં સંવરને વાલે,
આસમા પર જો સીતારે નીકલ આયે અય **અમીર,**
યાદ આયે મુઝે દાગ અપને ઉભરને વાલે.

ગઝલે–દાગ —:▭:—

સબ લોગ જીધર વોહ હય ઉધર દેખે રહે હય.
હમ દેખને વાલોંકી નજર દેખે રહે હય,
કોઇ તો મીલેગા સરે બાઝાર મોહબ્બત,
દીલ દેખ રહે હય વોહ જીગર દેખ રહે હય.

કુચ્છ દેખ રહે હય દીલે બીસ્મીલકા તડપના.
કુછ ગૌરસે કાતીલકા હુન્નર દેખ રહે હય.
પહેલે તો સુના કરતે થે આશિકકી હકીકત
અબ આંખસે વોહ આઠો પહર દેખ રહે હય.
ખત ગયરકા પઢતે થે જો—જો ટોકા તો વોહ બોલે,
અખબારકા પરચા હય ખબર દેખે રહે હય.
ક્યું કુફર હય દીદાર સનમ હઝરતે વાએઝ,
અલ્લાહ દીખતા હય બશર દેખ રહે હય.
મય દાગ હું મરતાં હું ઇધર દેખીયે મુઝકો,
મુંહ ફેરકે યેહ આપ કીધર દેખ રહે હય,

નાટકે—સંસાર લીલા—તર્જે-કવ્વાલી

ઇશ્કકે બાજારમેં જુડી મહોબત લાયેગે,
લુંટને જોબન જો આયે હયે; વો લુંટાકર જાયેગે,
મેરી બારા બરસકી ઉમરીયાં જોબનકા ઉભાર હય,
અબરૂ તલવાર હય આંખે કટાર હય.
જીસકો દેખા બસ તીર હમને ફેંકા વો બીસ્મીલ—શીકાર હય,
મેરે સીને પર કુચ્ચે અનાર હય.
મુજસે મ્હોબત વો બરછીકી ધાર હય,
દેખ પતલી હમાનસી કમરીયાં, સાવરીયા લાચાર હય—મેરી.

ગઝલે—નીમક—નઇ—કવ્વાલી—

મેં ખુબ સમજતા હું કે તુમ કોન હો ક્યા હો,
ગર કુફર ન હોતા તો કેહદું કે ખુદા હો.
ઝાહીર મે તો અહેમદ હો મહમદ હો બશર હો,
બાતીનમેં ખુદા જાને કે તુમ કોન હો કયા હો.

તુમ માલીકો મુખતાર હો બખશો જીશે ચાહો,
અલ્લાહકે બંદે હોકે બંદોકે ખુદા હો.
તુમ ચાંદકે ટુકડે હો યા હો હુસ્નકે પુતલે,
જીસ રંગસે હો ગરઝકે મેહબુબે-ખુદા હો.
દેખે તો તેરી તેગ ગલે કીશકો લગાએ.
દુલ્હા હય વહી જીસકી દુલ્હન અપરી કઝા હો.
તુમ લજ્જતે દરદે જીગરી પુછતે કયા હો.
જબ તુમ હો **નીમક** પાસ તો ફીર કયું ન મઝા હો.

ગઝલે-અલામ. —:▭:—

બુલબુલ હું મેં ઉસ ગુલકા જીસ ગુલકો **ખુદા** ચાહે,
હુરાંને બહીસ્તીકો કયોં મેરી બલા ચાહે.
કાઅબ મેં રખા કયા હય, **મંદરમે** રખા કયા હય,
લે લે કદમે **મુરશદ** ગર હકસે મીલા ચાહે.
રખ યાદ તુ મુરશદકો રેહ પાસ તું મુરશદ કે,
બખશીશ જો અગર અયે દીલ તું રોઝે જઝા ચાહે.
મય પીતે હેં મસ્તાને તેરે ઇશ્ક કે દીવાને
અય મેરે જહ્લે શાને જીશ્કો દીયા ચાહે.
પુંછેગા જો વો મુજસે શયદા હો મીયાં કીસ્કે.
કેહ દુંગા **અલીમ** ઉસસે જીસ્કો કે ખુદા ચાહે,

નઈ-કવ્વાલી—તર્જે-ગઝલ—

તેરા જલવા નજર આયા જમાલે **દોજહાં** બનકર,
દો આલમ દીલમે રોશન હો ગએ અરઝો સમાં બનકર.
અનલહક કુમ્બે ઇઝની શમ્શ ઓર મનસુર કાં કહેતે,
ન આતા ઉનકે મુંહસે તું ખુદ મુતલગ બઝાં બનકર.

હરમ ઓર દેરમે જીસ દમ હુવા ઇઝહાર વેહદતકા
તો નાકોસેકિ મુંહસેથી સદા શેકિ અઝાં બનકર.
ઉખાડે પાંઉ મલઉનોક ખુદા બંદેકિ જબ તુને
તો બુત ઝુકે ઝુકકે સીજદેમે ગીરે અજઝો બ્યાં બનકર.
ખીઝાંકા ખોફ ક્યા હય ફીર ભલા ઉસ બાગે વહેદતકો,
મુહારીઝ જીસકે ફુલોંકાં વોહ ખુદ હો બાગબાં બનકર.

ગઝલે-ઈખલાસ. —:═══:—

ન રખ્ખેગી ઝીન્દા **મોહબ્બત** કીસીકી,
હમેં લે ઉડેગી યેહ ચાહત કીસીકી.
મુંઝે નીંદ ક્યા આએ ફુરકતકી શબમેં,
કે ફિરતી હે આંખોમેં સુરત કીસકી.
જહાં ભેજ દે અપને બન્દે કો માલિક,
ન **દોઝખ** કીસીકી ન **જન્નત** કીસીકી.
તડપતા મુઝે દેખકર યું ન હસતે,
અગર તુમકો હોતી મોહબ્બત કીસીકી
કભી દેખ લેતા હું અય માહ તુજકો,
કે મિલતી હે તુજમેં **શબાહત** કીસીકી.
ફકીરી મે યા રબ વોહ **હીમ્મત** અતાકર,
સમાએ ન આંખો મેં દૌલત કીસીકી.
કરે કોઈ **ઇખલાસ** શીકવા તુંમહારા,
મગર તુમ ન કરના શીકાયત કીસીકી,

નાટકે-સંસાર-નૌકા—

સ્યામ ઝુલે હીંડોળા કુંજન બનમેં ! કુંજ બનમે મધુ બનમેં,
લતાએં પુષ્પોંકો, ઝુલેમે ક્યા ઝુલાતી હએ ?

પવનકે ઝોંકોમે કયેસી સુગંધ આતી હુએ ?
પવનમેં ઝુલતે શાખે સમા દીખાતી હુએ ?
મદનકો ગોદમે લેકર એહ સબ રમાતી હુએ ?
બસ ગઈ સાંવરી સુરત એહ નયનમેં ?—શ્યા

નાટકે-ભુલનો-ભોગ—તર્જે-ઉસ્તાદી—

મોરે. સરપે ગાગરીયાકા ભાર, સાવરીયા લે ઉતાર,
હાય હો ગઇ હું મય તો બેઝાર બેઝાર.—મોરે.
પનીયાં ભરન મોરી કમર લચક ગઇ,
ચલન ચલત ગાગર સર ઢલ ગઇ, કરત રહી હું પુકાર,
મય હું નારી, ભોલી બિચારી, હાથ દીજો મોરારી.—સાંવરી

ગઝલે-અફઝલ— —: ═ :—

કફન કેહતે હેં જીસકો ખિલઅતે દરબારે કાતિલ હે,
લહદ કેહતે હે જીસકો આશિકોકી છત્રે-મંઝિલ હે.
ઇનયાતસે ખુદાકી દોનો જાતિબ એકસા દિલ હે,
મેં હું કત્લકા મુશતાક ઓર આમદા કાતિલ હે.
લગાઓ લાખ ચોટે પૂર ન ટુટા હે ન ટુટેગા,
કહાં હે—શીશએ-મય, યેહ હમારા ખું ભરા દિલ હે.
જલાએગી તેરી બરકે ગઝબ હમભી તો દેખેંગે,
નહી યેહ તુરે-મીના, આશિકે બેતાબ કા દિલ હે.
તસવ્વુર આરઝીપર નુર જાનાં કું-કહાં રેહતા,
ન ઇસ કાબિલ મેરી આંખેં ન ઇસ કાબિલ મેરા દિલ હે.
વોહ લેકર હોગએ ચલતે મેં કેહતા રેહ ગયા અફઝલ,"
એરા દિલ હે, મેરા દિલ હે, મેરા દિલ હે, મેરા દિલ હે.

ખતમ-તમ્મત.